

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor naczelny
SŁAWOMIR PIETRAS

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

BALLET NACIONAL DE CUBA

Dyrektor generalny — ALICIA ALONSO

2, 3, 4 czerwca 1989

PRIMABALERINA ASSOLUTA

Alicia Alonso — tańcząca gwiazda i dyrektor generalny Narodowego Baletu Kuby i Teatru Wielkiego w Hawanie — jest jedną z najwybitniejszych osobistości sztuki baletowej naszego wieku.

Działalność zawodową rozpoczęła w 1938 roku debiutami w komediach muzycznych „Great Lady” i „Stars in your eyes”. Rok później wstąpiła do American Ballet Caravan, zaś w 1940 roku znalazła się w zespole Ballet Theatre of New York. Od tego momentu rozpoczął się szczytowy etap kariery Alicii Alonso, w którym odtworzała główne role w wielkich dziełach repertuaru romantycznego i klasycznego. W tym okresie Alicia Alonso pracowała również z Michailem Fokinem, George Balanchine, Leonidem Massine, Bronisławą Nijzińską, Antony Tudorem, Jerome Robbinssem, Agnes de Mille oraz wieloma innymi wybitnymi choreografami naszego stulecia. Będąc tancerką American Ballet Theatre występowała na scenach wielu krajów Europy i Ameryki jako primabalerina. Od chwili powstania — w roku 1948 Narodowego Baletu Kuby — Alicia Alonso swoją działalność i występy dzieliła pomiędzy American Ballet Theatre i jej własny zespół.

Przez kilka dziesięcioleci Alicia Alonso zdołała przemierzyć niemal cały świat. Występowała w krajach Europy Zachodniej i Wschodniej, Azji, Ameryki Łacińskiej, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie. Była pierwszą tancerką półkuli zachodniej zaproszoną na występy do Związku Radzieckiego, jak również występującą gościnnie z zespołami Teatru Bolszoi z Moskwy i Teatru im. Kirowa z Leningradu w latach 1957—1958. Występowała gościnnie z baletem Opery Paryskiej, Królewskim Baletem Duńskim i Teatrem Bolszoi z Moskwy na wielu scenach świata.

Uznana przez krytyków za jedną z największych tancerek wszechczasów Alicia Alonso otrzymała wiele nagród zarówno na Kubie jak i w innych krajach m.in.: roczną nagrodę Dance Magazine — 1958, Order Pracy Demokratycznej Republiki Wietnamu — 1964, Grand Prix Miasta Paryża — indywidualnie w 1966 i wraz z Narodowym Baletem Kuby w 1970, nagrodę Anny Pawłowej Uniwersytetu Tańca w Paryżu — 1966, Złoty Medal Gran Teatro Liceo z Barcelony — 1971, nagrodę Porcelliego „Życie dla tańca”, Włochy — 1983, i nagrodę Teatru Wielkiego w Hawanie — 1985.

Alicia Alonso jest wybitną postacią życia kulturalnego Kuby. W 1973 roku otrzymała tytuł doktora Honoris Causa Uniwersytetu Hawańskiego w dziedzinie sztuki, a w 1987 doktorat Honoris Causa Akademii Sztuki Kuby w zakresie sztuki tanecznej, została również uznana Narodowym Bohaterem Pracy. Pełni liczne odpowiedzialne funkcje, wchodzi w skład Zarządu Krajowego Pisarzy i Artystów Kuby, Rady do Spraw Współpracy przy Krajowym Zarządzie Federacji Kobiet Kubańskich, a także jest członkiem Komitetu Doradczego przy Ministerstwie Kultury Kuby, jest wiceprzewodniczącą Towarzystwa Przyjaźni Kubańsko-Radzieckiej oraz członkiem Światowej Rady Pokoju. W 1980 roku, podczas uroczystości zorganizowanej z inicjatywy UNESCO w Paryżu, oddano hołd zasługom artystki. W 1981 roku Rada Państwa Republiki Kuby przyznała Alicii Alonso Order im. Felixa Vareli. Artystka otrzymała również najwyższe odznaczenia państwowe Meksyku — Order Orła Azteków i Panamy — Order im. Vasco Nuñez de Balboa.

Alicia Alonso jako tancerka i dyrektor Narodowego Baletu Kuby stanowi inspirację i wzór w kształceniu nowego pokolenia tancerzy kubańskich posiadających własny styl, który zdobył sobie uznanie i trwałe miejsce w balecie międzynarodowym.

HAMLET

MAJISIMO

BALLET NACIONAL DE CUBA

Narodowy Balet Kuby jest jednym z najbardziej znanych zespołów baletowych świata. Rygor artystyczny tancerzy oraz różnorodność koncepcji estetycznej choreografii zapewniły zespołowi wysoką pozycję na arenie międzynarodowej.

Założycielką zespołu, który powstał w 1948 roku, była Alicia Alonso. Od samego początku artystyczne oblicze baletu kształtował szacunek do tradycji romantycznej i klasycznej, który równocześnie wpływał na pracę choreografów. Kompletne wersje baletów klasycznych jak „Giselle”, „Jezioro łabędzie” czy „Coppelia” były wystawiane obok dzieł wywodzących się z ruchu reformatorskiego Baletów Rosyjskich Diagilewa — „Pietruszka” czy „Popołudnie Fauna” oraz baletów do choreografii twórców kubańskich m.in.: „Czarna fiesta”, „Sóngoro consongo”, „Koncert” i „Cienie”.

W roku 1956 rząd wycofał swoją pomoc dla zespołu w odwet za odmowę służenia propagandzie politycznej. Spowodowało to regres w działalności zawodowej zespołu a Alicia Alonso przestała występować w swojej ojczyźnie na znak protestu przeciwko krzywdzącym decyzjom rządu.

Nowy etap w historii baletu kubańskiego rozpoczął się w 1959 r. dzięki Rewolucji. W ramach nowego programu rozwoju kultury — Narodowy Balet Kuby został zreorganizowany. Historyczna Ustawa Nr 812, uchwalona z inicjatywy Rządu Rewolucyjnego i podpisana przez Fidela Castro, gwarantowała istnienie i działalność Narodowego Baletu Kuby oraz uznawała zasługi artystyczne Alicii Alonso. Od tej chwili zespół zaczął przeżywać gwałtowny rozwój wzbogacając coraz bardziej swój repertuar poprzez angażowanie nowych tancerzy, choreografów i pedagogów, a także przyczyniając się do rozwoju innych gatunków związanych z tańcem np. muzyka i sztuki plastyczne.

Poza intensywną działalnością na Kubie, która pozwoliła przybliżyć sztukę baletową szerokim rzeszom społeczeństwa kubańskiego, Narodowy Balet Kuby realizuje każdego roku bogaty program tournée zagranicznych pozwalający mu występować na scenach różnych krajów Europy, Azji i Ameryki.

Prestiżowym nagrodom, takim jak: Grand Prix Miasta Paryża czy Order im. Felixa Vareli Republiki Kuby, towarzyszy uznanie najwybitniejszych przedstawicieli krytyki specjalistycznej oraz wyróżnienia przyznawane indywidualnie, poszczególnym tancerzom zespołu podczas konkursów oraz innych imprez międzynarodowych.

Narodowy Balet Kuby stanowi największe osiągnięcie Kubańskiej Szkoły Baletowej. W oparciu o artystyczną spuściznę wielowiekowej tradycji tańca teatralnego zdołał wypracować swój własny styl, w którym ogólnoświatowy dorobek baletu łączy się z elementami narodowymi kultury kubańskiej.

DIONAEA

PROGRAM

2 czerwca '89 piątek

CZĘŚĆ I

DIONAEA

Choreografia i scenariusz: Gustavo Herrera

Muzyka: Heitor Villa-Lobos

Scenografia: Ricardo Reymena

Światło: Carlos Hernández

CZĘŚĆ II

EN LA NOCHE

Choreografia: Jerome Robbins

Muzyka: Fryderyk Chopin

Dekoracja: Oscar de la Renta

Światło: T. Skelton

SUITE GENERIS

Choreografia: Alberto Méndez

Muzyka: Georg Friedrich Haendel, Joseph Haydn

Kostiumy: Salvador Fernández

Światło: Alfredo Rodriguez

DIDO ABANDONADA

Choreografia: Alicia Alonso, (wg choreografii oryginalnej do baletu
Gaspara Angioliniego)

Muzyka i libretto: Gaspar Angiolini

Przeróbka i transkrypcja muzyczna: Lorenzo Tozzi

Dekoracje: Salvador Fernández

Światło: Alfredo Rodriguez

3 czerwca '89 sobota

CZĘŚĆ I

STEP-TEXT

Choreografia i światło: William Forsythe

Muzyka: Jan Sebastian Bach

Montaż choreograficzny: Andrew Levinston

Współpraca przy montażu: Ileana Farrés

CZĘŚĆ II

EL RETO

Choreografia: Hilda Riveros

Muzyka: Papatanasiu Vangelis

Dekoracje: Cristina Sosa, José Medina, Frank Álvarez

Światło: Alfredo Rodriguez

CZĘŚĆ III

ELECTRA GARRIGÓ

Choreografia: Gustavo Herrera

Scenariusz: Reymena Herrera

Opracowanie dramaturgiczne: Armando Suárez del Villar

Muzyka: Juan Blanco

Dekoracje: Ricardo Reymena

Światło: Alfredo Rodriguez

4 czerwca '89 niedziela

C Z Ę Ś Ć I

HAMLET

Choreografia i scenariusz: Iván Tenorio

Muzyka: Alfredo Gómez, Iván A. Leyva, Enrique González,
Mario Daly

Dekoracje i światło: Salvador Fernández

Współpraca dramaturgiczna: Pedro Angel Vera

C Z Ę Ś Ć II

MAJISIMO

Choreografia: Jorge Garcia

Muzyka: Jules Massenet

Dekoracja: Salvador Fernández

Światło: Alfredo Rodriguez

Kierownictwo montażu: Cristina Alvarez

C Z Ę Ś Ć III

LA DIVA

(Pamięci Marii Callas)

Choreografia: Alberto Méndez

Muzyka: Felix Guerrero, na motywach utworów różnych autorów

Scenografia: Salvador Fernández

Światło: Alfredo Rodriguez

DIDO ABANDONADA

Fot.: J. Caballero, J. Pino

Program opracowano na podstawie materiałów nadesłanych przez
PAGART.

Nakład 1800 szt.
Cena 100 zł
Druk: OD 232/89 D-12/623

TEATR WIELKI

W ŁODZI

Dyrektor naczelny

SŁAWOMIR PIETRAS

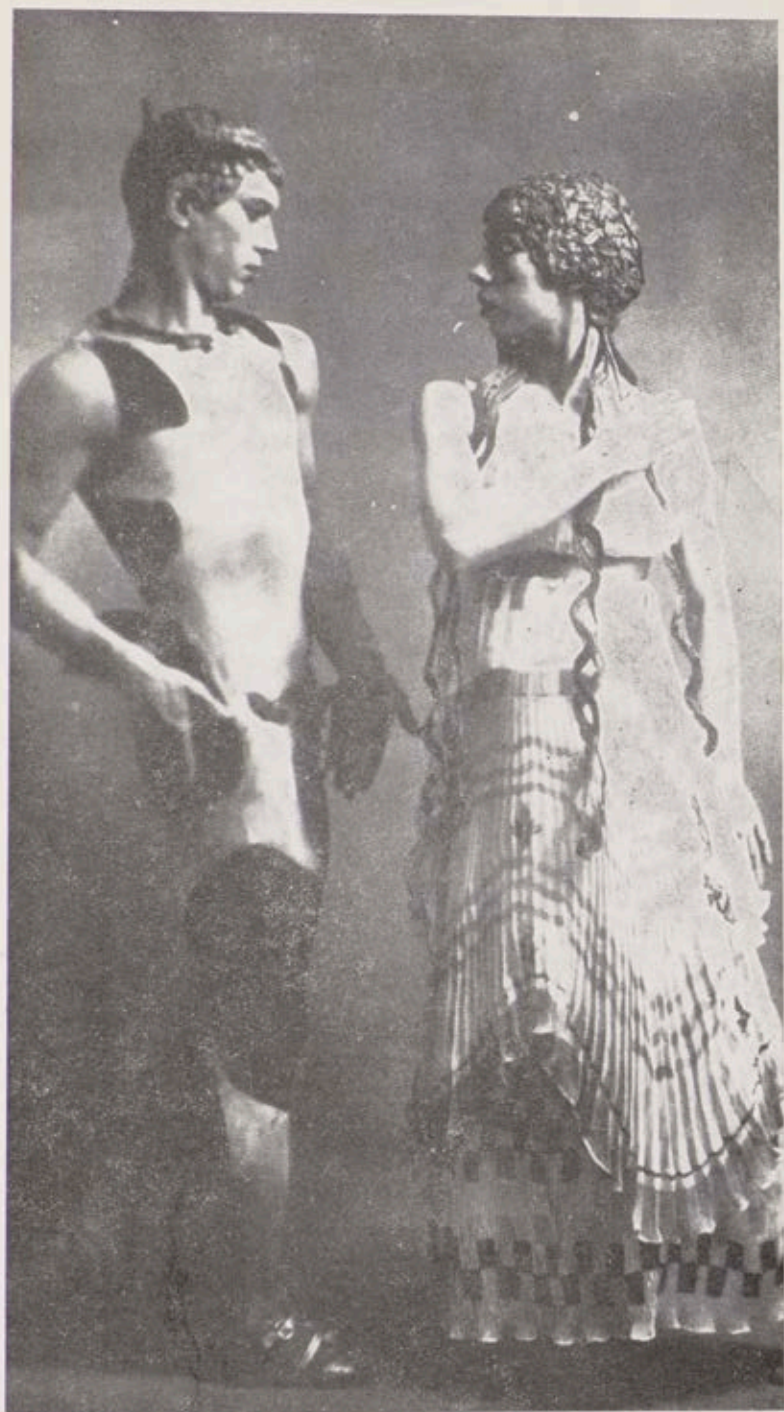

X ŁÓDZKIE
SPOTKANIA
BALETOWE '89

WACŁAW
NIZYŃSKI
in memoriam

WIECZÓR BALETOWY

Wacław Niżyński z siostrą Bronisławą w „Popołudniu Fauna”

Uczczenie setnej rocznicy urodzin Wacława Nizyńskiego potraktowano na całym świecie niezwykle spontanicznie. Czołowe zespoły baletowe, wybitni choreografowie, wielu znakomitych tancerzy, znani publicyści i krytycy baletowi, wreszcie dyrektorzy i impresariowie — każdy stara się coś zrobić dla uczczenia i upamiętnienia rosyjskiego tancerza polskiego pochodzenia, którego na początku stulecia okrzyknięto Bogiem Tańca.

Ostatni występ Nizyńskiego odbył się w 1918. Pogrążony w nieuleczalnej chorobie artysta dożył roku 1950.

Zarówno za jego życia, jak i potem pojawiło się na świecie mnóstwo wspaniałych tancerzy, byliśmy świadkami wielu wybitnych baletowych karier. Przez ostatnich kilkadziesiąt lat w sztuce tańca było mnóstwo powodów do niezwykłych fascynacji.

Zbliża się koniec stulecia, a my ciągle wracamy do postaci tego nieśmiatego, o urodzie słowiańskiej młodzieńca, małomównego w towarzystwie, z najbliższymi rozmawiającego — co wyniósł z domu rodzinnego — po polsku, w kontaktach z otoczeniem skrytego i nierozgarniętego, a dopiero w blasku sceny rozkwitającego strzelistym skokiem, wirtuozerią techniki, radością tańca i urodą życia.

Zapewne również kontrast pomiędzy Nizyńskim — człowiekiem i Nizyńskim — artystą jest powodem, dla którego nie możemy zapomnieć tego baletowego fenomenu XX wieku... Nieśmiatego młodzieńca rozkwitającego w tańcu jak Duch Róży, młodzieńca w którego żyłach płynęła rdzennie polska krew.

Wacław Nizyński

BALLETS RUSSES SERGIUSZA DIAGILEWA

Na początku XX wieku w Rosji została przeprowadzona reforma baletu klasycznego. Rutyna baletu petersburskiego i przenikające z Zachodu idee impresjonizmu i rewolucyjnych zmian w technice tańca (Isadora Duncan — taniec wyzwolony, ekspresyjny, Emil Jacques Dalcroze — system umuzykalnienia ruchowego, Francois Delsarte — naukowa teoria ruchu), zrodziły w kręgu młodych artystów skupionych wokół czasopisma „Świat sztuki” myśl o unowocześnieniu widowiska baletowego. Przywódcą tej grupy był Sergiusz Diagilew, który nie będąc sam twórcą, odznaczał się wielką wrażliwością i wyczuciem artystycznym, co w połączeniu z wybitnym talentem organizacyjnym postawiło go w rzędzie najznakomitszych impresariów i mecenasów sztuki. Pragnąc propagować na Zachodzie osiągnięcia młodej rosyjskiej sztuki, organizował od 1906 r. letnie imprezy w Paryżu: wystawy malarstwa, cykle koncertów muzyki rosyjskiej i występy opery z udziałem słynnych śpiewaków.

Sukcesy tych imprez natchnęły go myślą stworzenia zespołu baletowego, opartego na nowych zasadach. W pracach przygotowawczych brali udział malarze: Leon Bakst, Aleksander Gólowin, Aleksander Benois, Mikołaj Roerich i Konstanty Korowin. Choreografem był Michaił Fokin.

Diaghilew par Modigliani — T. Sobczak '89

W zespole nazwanym Ballets Russes znaleźli się najwybitniejsi przedstawiciele baletu petersburskiego, tacy jak: Wacław Niżyński, Anna Pawłowa, Tamara Karsawina, Adolf Bolm i Michaił Mordkin. Dnia 18 maja 1909 r. w Paryżu w Teatrze du Chatelet odbyła się uwieńczona niezwykle sukcesem premiera Ballets Russes.

Olbrzymi sukces pierwszego paryskiego sezonu przyczynił się do powstania stałego zespołu będącego początkowo „filią wyjazdową” baletu petersburskiego, który w krótkim czasie przerodził się w organizm samodzielny. Występ ten zdeterminował również awangardowy charakter zespołu, utrzymujący się przez wszystkie lata jego istnienia.

W pierwszym okresie swej działalności, do 1914 r., Balety Rosyjskie były silnie powiązane ze sztuką rodzimą zarówno pod względem doboru tematyki jak i opracowania artystycznego będącego dziełem nowoczesnych twórców rosyjskich, których dokonania zyskały sławę, dzięki takim baletom jak „Ognisty Ptak”, „Pietruszka”, „Święto wiosny”. Michaił Fokin zyskał pozycję jednego z najwybitniejszych choreografów pierwszej połowy XX w.

Do legendy przeszły nazwiska Tamary Karsawiny i Wacława Niżyńskiego, pierwszych prawdziwie nowoczesnych artystów baletu.

Szukająca nowości baletów: „Popołudnie Fauna” i „Święto wiosny”, opracowanych przez Niżyńskiego polegała na zastosowaniu do tzw. tematów drażliwych, prostych, niekiedy graniczących z brutalnością, ruchów często sprzecznych z konwencją estetyczną tańca klasycznego.

Lata 1912—13 przyniosły zmiany zapowiadające oderwanie się zespołu od źródeł rosyjskich. Dotychczas trzon repertuarowy stanowiły dzieła komponowane do muzyki rosyjskiej (Rimski—Korsakow, Borodin, Czerepin i inni); teraz inspiracją stała się muzyka Debussy'ego, Ravela i Richarda Straussa.

Ostateczne oderwanie się Ballets Russes od kultury rosyjskiej nastąpiło w latach 1914—1915, a odejście Fokina było ostatnim akcentem zamykającym pierwszy okres działalności Baletów. Odtąd profil artystyczny zespołu ulegał ciągłym zmianom, zależnym od nowych prądów w sztuce. Szczególny wpływ zyskali malarze: Pablo Picasso, Andre Derain, Joan Miró, Giorgio Chirico i kompozytorzy: Eric Satie, Manuel de Falla, Sergiusz Prokofiew, którzy swoje idee sugerowali zmieniającym się stale choreografom (Leonid Miassin, Bronisława Niżyńska, George Balanchine, Sergiusz Lifar).

20 lat działalności Ballets Russes stanowi niezaprzeczalną zastęgę Diagilewa a jego indywidualność miała tak dominujące znaczenie, że po jego śmierci — 1929 r.) nikt nie odważył się objąć kierownictwa zespołu. Balety Rosyjskie przestały istnieć, a tancerze rozproszyli się po całym świecie.

JANINA PUDEŁEK

„Z historii baletu”

Warszawa 1981

LEON BAKST — artysta, którego twórczość znacząco wpłynęła na kształt i charakter przedstawień prezentowanych podczas kolejnych sezonów paryskich Ballets Russes Diagilewa.

Sztuka Baksta odznaczając się od akademickich koncepcji nie daje się przyporządkować żadnemu z panujących na przełomie XIX i XX w. prądów sztuki.

Oprawione scenograficznie przez Baksta balety to ożywione nasyconą paletą barw perskie miniatury odwzorowane z całą ich wykwintnością i wyrafinowaniem precyzyjnego rysunku. Ulubione, orientalne motywy ulegały rozmaitym transformacjom, tworzyły niepowtarzalny klimat, nadawały przedstawieniom rys charakterystyczny.

Różnorodność pomysłów Baksta najlepiej chyba charakteryzują realizacje „Szeherazady” i „Popołudnia Fauna”. Barwna feeria, przepych wschodniego haremu w „Szeherazadzie” stanowi tło dla równie wystawnych kostiumów, a prostota dekoracji „Popołudnia Fauna” i jej szczególna fragmanteryczność uwydatnia samą postać Fauna ostro odcinając się od jednolitego, niebieskiego nieba.

Śmierć Baksta ostatecznie zamyka pewien okres. Nie było kontynuatorów jego sztuki. Bakst był zjawiskiem tak wyjątkowym, że mimo zmieniających gustów, dzieło jego pozostanie jednym z przykładów jakże znamiennych w swej niepowtarzalności.

„Dictionnaire du ballet moderne”

Fernand Hazan 1957, Paris

Przekł.: W. Pietrzak

BAKST PAR MODIGUANI

T. OBŁAZAR
'89

Orientalizm „Księgi z Tysiąca i Jednej Nocy”, mitologiczna scena z faunem, obrazy pogańskich kultów w dawnej Rusi — czyż nie są to symptomy ucieczki w inne światy, ucieczki od aktualnych problemów europejskiej kultury przełomu XIX i XX wieku? Również i muzyka tego czasu stopniowo zrywa z wartościami fundamentalnymi dla dotychczasowej sztuki dźwięku. W „Szeherazadzie” bogactwo kolorystyki dźwiękowej konkuruje z melodyką i harmonią naruszając klasyczny prymat tych czynników muzycznych. „Popołudnie Fauna” i „Święto wiosny” to utwory — symbole nowej estetyki muzycznej.

Sięgnięcie po odległe — czasowo i kulturowo — tematy stwarzało okazję do obdarzenia muzyki cechami nowymi, te zaś przyciągnęły uwagę dwóch wielkich reformatörów baletu, choreografów i tancerzy diagilewowskich Ballets Russes: Michaiła Fokina i Wacława Niżyńskiego. Tylko jeden z tych utworów — dzieło Strawińskiego — pomyślany był od początku jako balet. Dwa pozostałe to utwory samodzielne, symfoniczne; ich podteksty literackie i plastyczna obrazowość musiały jednak skusić choreografów. Grupa Diagilewa włączyła je do swego repertuaru w roku 1910 i 1912 a „Święto wiosny” — skomponowane już na zamówienie tego menagera — w roku 1913.

Wszystkie premiery miały miejsce w Paryżu i stały się wzorcami dla późniejszych inscenizacji. Między innymi obecna realizacja „Szeherazady” jest repliką choreografii Fokina i scenografii Baksta. Zrekonstruowany na podstawie dokumentów przez Frederica Franklina, wystawiony w Nowym Yorku i zapisany na video spektakl ożył ponownie na deskach łódzkiej sceny operowej.

Jacek Szerszenowicz

TEATR WIELKI

W ŁODZI

Dyrektor naczelny

SŁAWOMIR PIETRAS

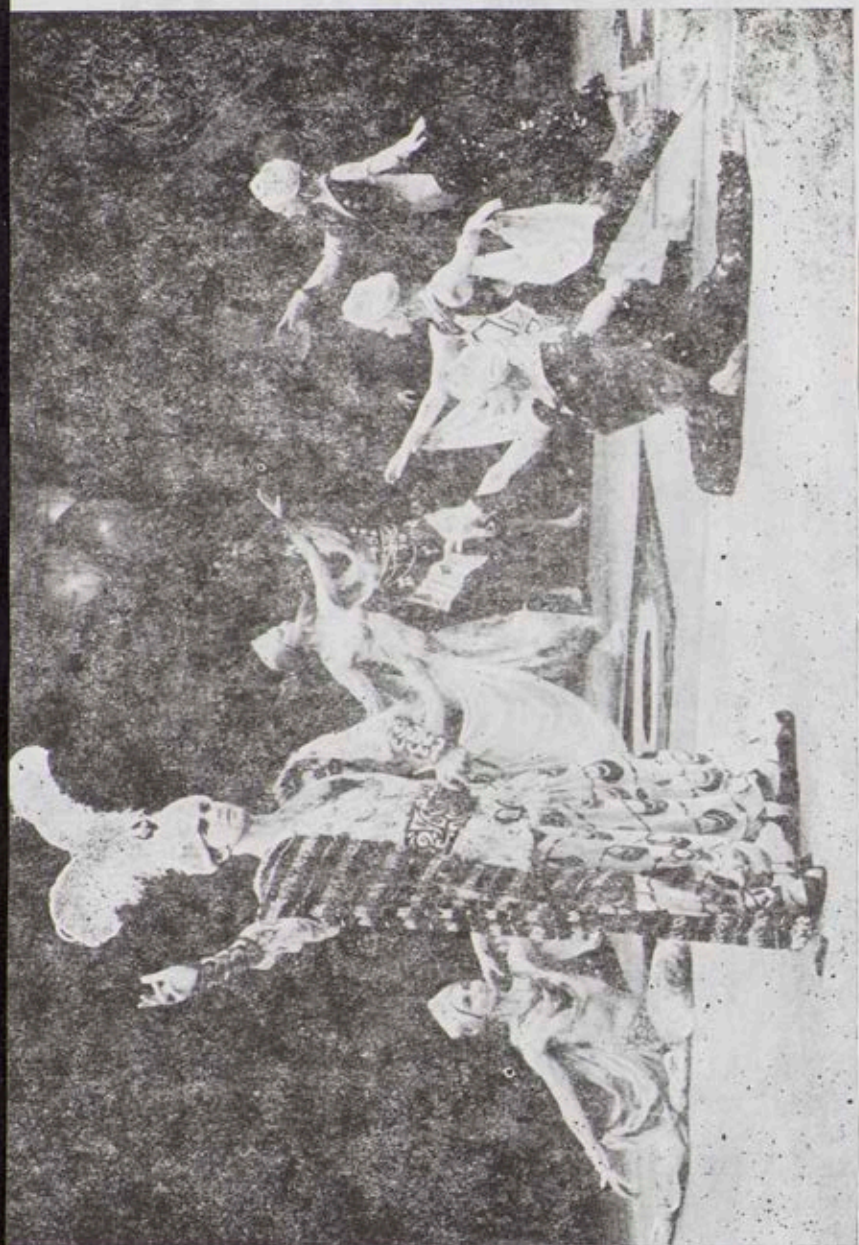
X ŁÓDZKIE SPOTKANIA BALETOWE '89

Mikołaj Rimski-Korsakow

SZEHEREZADA

Dramat choreograficzny w 1 akcie

Libretto — Alexandre Benois
wg „Księgi Tysiąca i Jednej Nocy”

Roman Komassa jako Sultan w „Szeherazadzie”. Teatr Wielki w Łodzi.

Nie bez powodu „Szeherezada” jest uznawana za najpiękniejszy płód talentu Rimskiego-Korsakowa, gdyż z podwójnej zrodziła się miłość: do muzyki i do egzotycznych podróży morskich.

Wprawdzie wychowanek petersburskiego Korpusu Morskiego porzuca po kilku latach służby mundur oficera floty lecz w wielu utworach daje świadectwo nieprzemijalności swej dziecięcej fascynacji. Dwie najwspanialsze części „Szeherezady” to obrazy morza i miotanego wicherami okrętu Sindbada.

Sięgając po opowieści z tysiąca i jednej nocy Korsakow nie zamierzał precyzyjnie przekazywać ich treści; chciał jedynie — jak sam wyznał — skierować „fantazję słuchacza na tę drogę, po której kroczyła moja własna fantazja, skojarzenia bardziej szczegółowe i osobiste pozostawiając woli i nastrojowi każdego z nich”. Baśniową aurą Orientu emanuje arabeskowa melodyka (zwłaszcza tematu Szeherezady), chwiejny rytm a ponad wszystko — niesłychanie barwna paleta dźwiękowa. Rzecz jasna nie mamy tu do czynienia z autentyczną muzyką Wschodu: jest to typowa orientalizacja, w której europejskie środki muzyczne zręcznie zostały wykorzystane do wywołania wrażenia egzotyki. Muzyka Suity jest przy tym tak zróżnicowana, bogata w szczegóły i wieloznaczna, że ilustrowanie jej za pomocą gestu i obrazu będzie tylko jednym z możliwych — a nie jedynym — sposobem interpretacji.

Jacek Szerszenowicz

„ZROBIĆ” BAKSTA...

W związku z przygotowaniem przez Teatr Wielki w Łodzi baletu „Szeherezada” wydarzyło się coś, o czym warto napisać.

Założeniem inscenizacji było odtworzenie premiery paryskiej z 1910 r. Prawdę mówiąc jedyną rzeczą, którą można było odtworzyć była scenografia autorstwa Leona Baksta. Bakst zostawił wyjątkowo piękne projekty dekoracji i niektórych kostiumów. Zachowały się również zdjęcia z premiery paryskiej zrealizowanej wg tychże projektów. Widać na nich wspaniały wschodni namiot — zbudowany z szeregu paludamentów, wyciętych płasko z dykty, dość niedbale pomalowanych. Kostiumy jedynie w sylwetce przypominają projekty autora a wspaniałe, lekkie tkaniny, malowane we wschodnie wzory, zostały zastąpione dość grubymi nieprzezroczystymi materiałami w zasadzie bez desenu.

Karsawina, bardzo piękna Zobeida, ubrana jest w zupełnie coś własnego. Bakst, który w projektach zrewolucjonizował kostium na rzecz nowej sztuki uległ wobec protestów tancerki i Zobeida ma na sobie staroświecki strój wschodni sprzed wówczas około 50 lat.

Teatr Wielki w Łodzi postanowił zrealizować „Szeherezadę” Baksta naprawdę po raz pierwszy. Lekka, przestrzenna dekoracja to przede wszystkim ogromny namiot (stelaż nośny wykonała polska firma produkująca samoloty — „Airtech”), który w tej rekonstrukcji nie został zastąpiony dyktowymi kulisami.

ZPJ „Ortal” w Łodzi wykorzystał setki metrów ręcznie malowanej tkaniny. Dający się więc podświetlić, zwiewny namiot Baksta jarzy się na scenie jak lampa Alladyna.

Bakst studiował bardzo gruntownie ornament tkanin wschodnich. Szukając materiałów do tych projektów kostiumów jakie się nie zachowały po Bakście, trafiliśmy na te same źródła, z których korzystał. ZJN „Milanówek” odtworzyły na jedwabnej żorżecie wszystkie jego motywy. Haftowane zbroje, pasy i ozdoby uzupełniały w najdrobniejszym detalu te kostiumy.

W ten oto sposób wspaniały artysta działający w Paryżu, w centrum kultury światowej onego czasu, współautor fenomenu jakim były Balety Rosyjskie, doczekał się w Łodzi pierwszej prawdziwie wiernej realizacji swoich projektów.

Tego rodzaju zabiegi rekonstrukcji przedstawień nie są zjawiskiem zbyt częstym. Odtworzona w Paryżu inscenizacja z kostiumami Erte'go była głośnym wydarzeniem;

również ze względu na koszty przedsięwzięcia. Bakst był rzeczywiście wspaniałym artystą, jego projekty są już same dziełami sztuki, ale zupełnie niezwykłym przeżyciem było zobaczenie motywów, którymi się posługiwał w postaci gotowych dekoracji — lekkich, wspaniale kolorowych i właściwie nadal zachwycająco modnych kuponów jedwabiu.

Mamy nadzieję, że radość jaką niesie obcowanie ze sztuką Baksta, radość jaka ożyła na scenie Teatru Wielkiego będzie również Państwa udziałem.

Xymena Zaniewska

Tamara Karsawina jako Zobelda w „Szeherozadzie”.

Zobeida, proj. kostiumu L. Bakst, 1910 r.

Zobeida, proj. kostiumu L. Bakst, rekonstrukcja X. Zaniewska-Chwedczuk,
M. Chwedczuk.

REALIZATORZY

MICHAŁ FOKIN

Choreografia

LILIANA KOWALSKA

Przekaz układu choreograficznego

LEON BAKST

Scenografia

XYMENA ZANIEWSKA-CHWEDCZUK,
MARIUSZ CHWEDCZUK

Opracowanie scenograficzne

JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Kierownictwo muzyczne

Asystent choreografa — Anna Fronczek

Asystent scenografa — Bożena Smolec-Błaszczyk

Kierownik baletu — Liliana Kowalska

Pedagodzy baletu — Tatiana Cwietkowa, Anatolij Karpuchin

Inspektorzy baletu — Edyta Sobieraj, Jolanta Wichlińska,
Zenon Woroniecki

Akompaniatorzy baletu — Alina Włodarska
Stawomir Miłowski

Inspicjenci — Alicja Derkacz, Urszula Rybicka,
Andrzej Koperwas, Przemysław Stróżyk

OBSADA

Szeherazada	— EWA WYCICHOWSKA ANNA KRZYŚKÓW
Sultan	— CZESŁAW BILSKI ROMAN KOMASSA
Eunuch	— WŁADYSŁAW JANICKI JERZY RUMAK
Zeman	— JAROSŁAW BIERNACKI RYSZARD WĘGRZYNEK
Zobeida	— ANNA KRZYŚKÓW LUIZA ŻYMEŁKA
Maur	— SŁAWOMIR WOŹNIAK ARTUR ŻYMEŁKA
Odalistki	— DOBROSŁAWA GUTEK MAŁGORZATA MARCINKOWSKA MAŁGORZATA ŚWITAŁA EDYTA WASŁOWSKA

KORYFEJE — ZESPÓŁ BALETOWY — ORKIESTRA

Dyrygent — JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Wielki Eunuch, proj. kostiumu L. Bakst 1910 r.

Wielki Eunuch, proj. kostiumu L. Bakst, rekonstrukcja Xymena Zaniewska-
Chwedczuk, M. Chwedczuk.

„...Trudno opisać entuzjazm, który wywołała „Szeherezada”, a przede wszystkim Bakst. Nie zapomnę prawdziwej, niekończącej się burzy oklasków, jaka zerwała się po podniesieniu kurtyny. Intensywny, jaskrawy, zielony kolor wnętrza haremu szacha, olbrzymi pomarańczowy dywan, ciemnogranatowe, prawie czarne drzwi w głębi, kostiumy utrzymane w tych samych barwach, mieniące się złoto, na strojach zakochanych Murzynów — wszystko to olśniło widzów. O sztuce Baksta pisano długie entuzjastyczne artykuły, a projekty dekoracji i kostiumów zostały nabyte przez Musée des Arts Decoratifs.

Wielką polemikę wywołała muzyka. Kompozytorzy z Lalo na czele oburzali się na tak „dowolne” traktowanie poematu Rimskiego-Korsakowa, inni uważali to za dopuszczalne. Ale najwięksi nawet przeciwnicy przyznali, że patrząc na spektakl, zapominało się o wszelkich obiekcjach.

Żywotowość, namiętność, zmysłowość ruchu, wspaniałe wykonanie Wacława Niżyńskiego i Idy Rubinstein porwały widzów i „Szeherezada” stała się największym triumfem drugiego sezonu Baletów Rosyjskich Diagilewa”.

Tacjana Wysocka
„Wspomnienia”
Warszawa 1962

SEZON 1988/89

PREMIERA 20 MAJA 1989

Prapremiera światowa 4 czerwca 1910

Paryż (Ballets Russes)

Zdjęcia — Chwalisław Zieliński

Redakcja programu — Aleksandra Zasadna

Redakcja techniczna — Leszek Sochaczewski

Wydawca — Teatr Wielki w Łodzi

Nakład — 2000 egz.

Cena zł 100

*****
Co dwa tygodnie!

*****

→ **ruch muzyczny** ←

ARTYKUŁY * ESEJE *

* RECENZJE koncertów • płyt •
przedstawień operowych • książek
* FELIETONY * WYWIADY *

→ **ruch muzyczny** ←

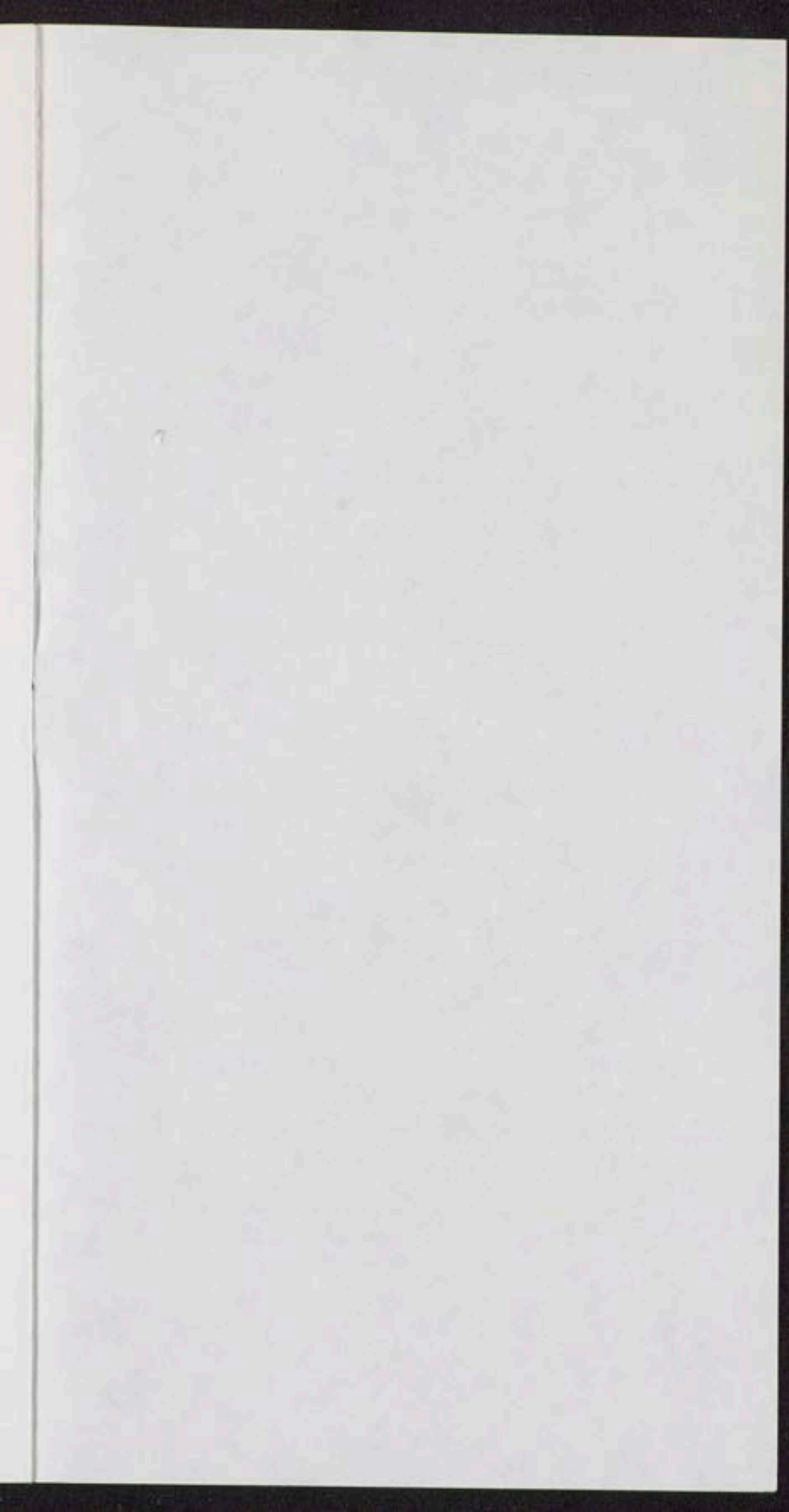
więcej wiedzieć

więcej słyszeć

→ **ruch muzyczny** ←

PRZEWODNIK PO ŻYCIU * *
* * MUZYCZNYM W KRAJU
I NA ŚWIECIE * * * * *

Co dziś tygodnię!

PROSTOTWÓR

AN TYMBY WESZCIE
KROCHYLE KONCZY WYPLA
PROSTOTWÓR KONCZY WYPLA
PROSTOTWÓR KONCZY WYPLA

PROSTOTWÓR

więcej słyszeć

więcej słyszeć

PROSTOTWÓR

PRZEWODNIK DO ŻYCIA
• • MUZYCZNYM W KRAJU
I NA ŚWIECIE • • • • •

TEATR WIELKI

W ŁODZI

Dyrektor naczelny

SŁAWOMIR PIETRAS

X ŁÓDZKIE SPOTKANIA BALETOWE '89

Igor Strawiński

ŚWIĘTO WIOSNY

(Le Sacre du Printemps)

TEATR WIELKI

WARSZAWA

Wystawienie przez zespół Diagilewa baletu „Święto wiosny” doprowadziło do niespotykanego skandalu artystycznego, przyćmiewającego szok, jaki wywołał rok wcześniej Niżyński w roli Fauna. Tym razem przyczyną była niesamowita dla ówczesnych dzikość muzyki i choreografii (również autorstwa Niżyńskiego) — łamiąca wszelkie kanony estetyczne.

Muzyka Strawińskiego daleka jest od baśniowej aluzyjności „Szeherezady” czy łagodnej zmysłowości „Popołudnia...”. Jest brutalna: ogłuszająca eksplozjami dźwiękowymi, drażniąca dysonansami, paraliżująca uporczywymi rytmami, zaskakująca nagłymi zmianami. Nie ma w niej udawania, stylizacji; kreśląc obraz barbarzyństwa staje się barbarzyńska, używa prymitywnych chwytów dźwiękowych.

Akcja sceniczna przedstawia z całą surowością i okrucieństwem pogański kult przyrody, kulminujący złożeniem ofiary. Wybrana dziewczyna orgiastycznym tańcem sama doprowadza się do śmierci, przy czym jej postawa nie wyraża żadnego buntu a jedynie uległość i podporządkowanie się woli plemienia.

Adorno — w swych wnikliwych, aczkolwiek może zbyt arbitralnych analizach — wskazuje, że balet Strawińskiego jest swoistym odbłaskiem kryzysu kultury europejskiej. Cywilizacja techniczna zmuszając do zbiorowego działania i zmiany sposobu życia doprowadza do zagłady podstawowej wartości humanizmu: niezależności jednostki ludzkiej. Czyżby więc artysta wyraził — niekoniecznie świadomie — przeczucie, że w nadchodzącym społeczeństwie totalitarnym człowiek ponownie poddany zostanie zbiorowości, złożony — jak Wybrana — na jej ołtarzu? A może właśnie ta przepowiednia w formie obrazu z pogańskiej Rusi — a nie sprawy czysto artystyczne była główną przyczyną niepokoju i protestu francuskiego bourgeois na rok przed wielką katastrofą?

Jacek Szerszenowicz

„...Balet „Sacre du Printemps” wywarł wielki wpływ na dalszą orientację artystyczną Diagilewa. Pasjonował się on twórczością Gauguina, chodził na wszystkie jego wystawy, zachwycał się barwnym prymitywizmem francuskiego malarza. O takim prymitywnym balecie, lecz słowiańskim, rosyjskim, zaczął Diagilew marzyć.

Powołał do współpracy Roericha, który specjalnie studiował i ukochał dawny rosyjski folklor, muzykę powierzył oczywiście Strawińskiemu. Libretto opracowali wspólnie Roerich i Strawiński. Gdy partytura była gotowa Diagilew wystłuchał jej z entuzjazmem: zrozumiał, iż Strawiński stworzył arcydzieło. Trzeba było z kolei to „zrozumienie” przekazać Niżyńskiemu. Diagilew posiadał już doświadczenie w tym zakresie (...) Jednakże obecne zadanie wyglądało znacznie poważniej, należało bowiem opracować całowieczorowe widowisko, a nie krótki obraz choreograficzny jakim był „L'Apres — midi d'un Faune”. Tylko, że w twórczej wyobraźni Diagilewa zarówno „Sacre”, jak i „Faune” zawierały minimalną ilość „tańców”, wszystko polegało na wykonaniu rytmu, na ruchach ograniczonych w swej amplitudzie, kanciastych, urywanych. Muzyka Strawińskiego była „nietaneczna”, ale czy miało to być przeszkodą przy podobnym ujęciu ruchowym, przy przekreśleniu tańca w jego właściwym znaczeniu? (...)

Premiera „Sacre du Printemps” wywołała skandal ogromny. Przedstawienie odbywało się w nowym teatrze Champs - Élysée, oczywiście był komplet. Publiczność parteru i w łóżach wyglądała wytwornie. Muzyka, od pierwszych swych taktów, wydała się zebranych tak niesamowita, tak profanująca sztukę wielkich mistrzów, że zerwały się okrzyki oburzenia, tupanie, gwizdy. Wrzawa zagłuszała orkiestrę. Dyrygent bezradnie spoglądał na Diagilewa, który znakami nakazywał mu grać dalej (...)

Oczywiście główne oburzenie wywołała muzyka, choć nie widziany dotąd prymityw choreografii, tancerze stawiający stopy do wewnątrz, ciągłe wytupywanie rytmu, zgrzebne stroje, opętany taniec dziewczyny — ofiary — wszystko zakłócało i nużyło. (...)

Pewnie, że te jakieś ciężkie, powolne, ponure ruchy podkreślające li tylko rytm muzyki, czyniły wrażenie niesamowite, nawet przynębiające. Miało się wrażenie, że ciała wykonawców są spętane, nogi przykute do podłogi, twarze miały wyraz ponury, bezmyślny. Ani w choreografii, ani w kostiumach nie było tej barwności, jaskrawości, którymi balet Diagilewa pociął Paryż. A jednak widowisko swoją właśnie niesamowitością, archaicznością, nasuwało nowe myśli, odkrywało nowe możliwości, kierowało zainteresowaniem na praźródła tańca ludowego."

A jednak pomimo skandalu, pomimo tak krzywdzącej opinii publiczności i prasy, twórcy spektaklu nie wyrzekli się przekonania, że stworzyli arcydzieło!!!

"Sacre du Printemps" na zawsze pozostał ulubionym dziełem Diagilewa."

Tacjana Wysocka
„Wspomnienia”
Warszawa 1962

„Święto wiosny”, chor. Ewa Wycichowska. Zdjęcie z próby

REALIZATORZY

EWA WYCICHOWSKA

Choreografia

GILBERTO GIARDINI

Scenografia

JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Kierownictwo muzyczne

Asystenci choreografa — Anna Franczek, Dobrośława Gutek

Asystent scenografa — Bożena Smolec-Błaszczuk

Kierownik baletu — Liliana Kowalska

Inspicjenci — Alicja Derkacz, Urszula Rybicka,
Andrzej Koperwas, Przemysław Stróżyk

Pedagodzy baletu — Tatiana Cwietkowa, Anatolij Karpuchin

Akompaniatorzy baletu — Alina Włodarska,
Sławomir Miłowski

Inspektorzy baletu — Edyta Sobieraj, Jolanta Wichlińska,
Zenon Woroniecki

SOLIŚCI — KORYFEJE — ZESPÓŁ BALETOWY

Osoby:

Adorowany — ROMAN KOMASSA

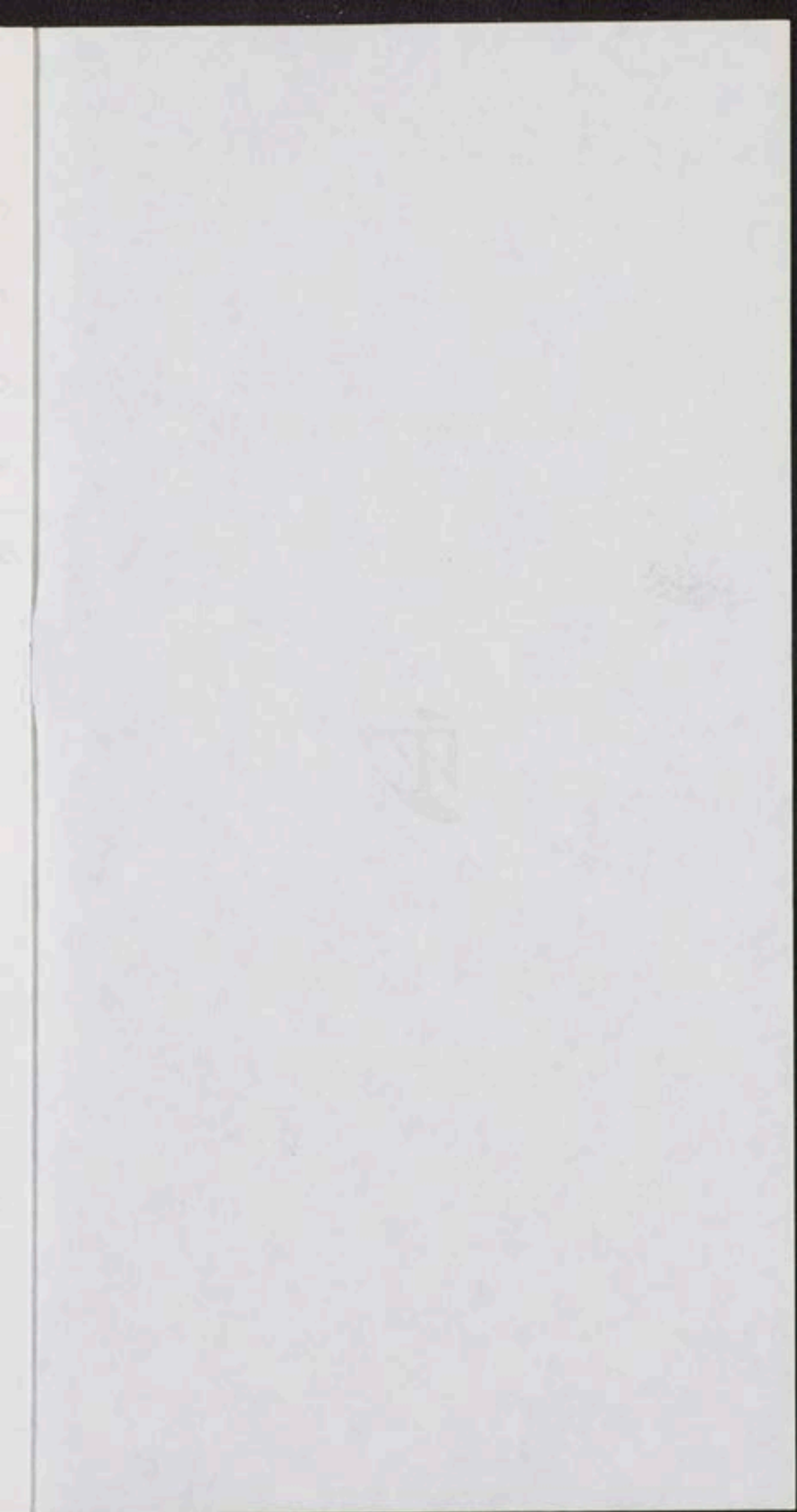
Ofiarowana — ANNA GRUSZKA

Najstarszy — CZESŁAW BILSKI

Jego pomocnicy — ANNA KRZYŚKÓW
KRZYSZTOF STARCZEWSKI

ORKIESTRA

Dyrygent — JOSE MARIA FIORENCIO JUNIOR

WTCM 1910230

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

1910230 20 MAY 1989

TEATR WIELKI

W ŁODZI

Dyrektor naczelny

SŁAWOMIR PIETRAS

X ŁÓDZKIE SPOTKANIA BALETOWE '89

Claude Debussy

POPOŁUDNIE FAUNA

(L'Après-midi d'un Faune)

Choreograficzny obraz w 1 akcie

Libretto — Wacław Niżyński

THE NEW YORK

LIBRARY

OF THE

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

155 E. 43RD ST. N. Y. 17

1900

1901

1902

1903

1904

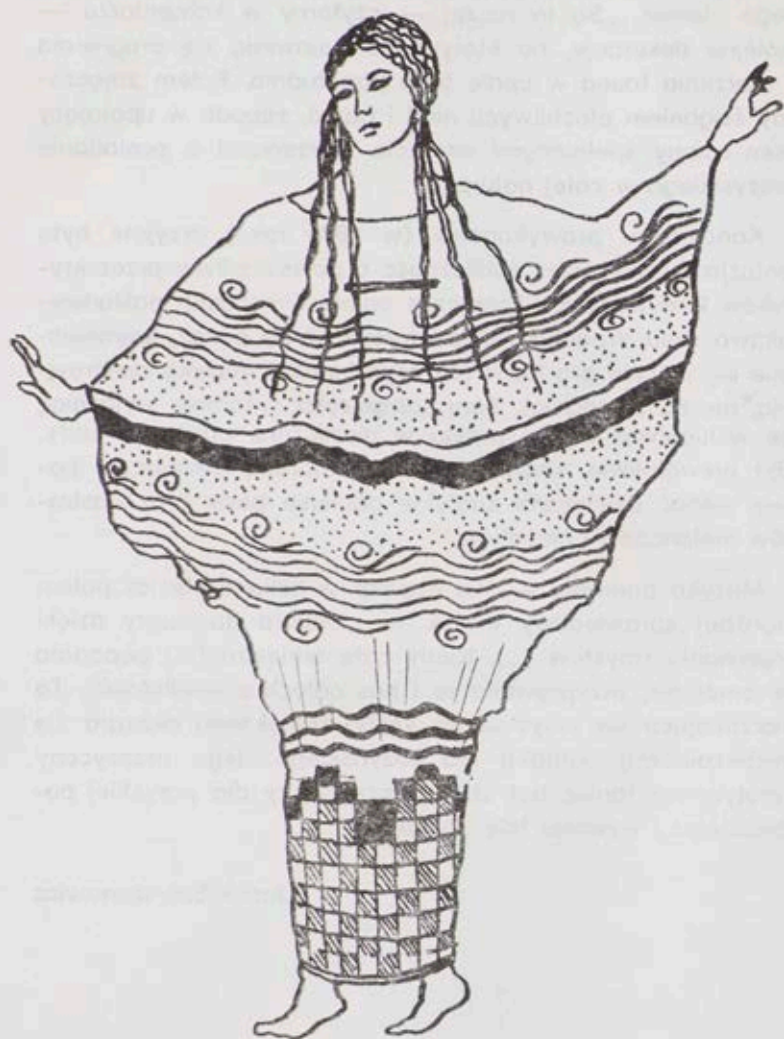
1905

Obraz symfoniczny Debussy'ego jest jednolity i jednoznaczny w wyrazie. Powstał w wyniku zauroczenia poematem Mallarmé'go: muzyka miała być swobodną fantazją na jego temat. „Są to raczej — czytamy w komentarzu — kolejne dekoracje, na których tle pojawiają się pragnienia i marzenia fauna w upale tego popołudnia. Potem zmęczony ściganiem płochliwych nimf i najad, zapada w upajający sen usiany spełnionymi wreszcie marzeniami o posiadaniu wszystkiego w całej naturze”.

Koncertowe prawykonanie (w 1894 roku) przyjęte było entuzjastycznie przez publiczność a powściągliwie przez krytyków formułujących sprzeczne opinie w rodzaju: naśladownictwo stylu Wagnera, ekscentryczność na pokaz, zajmowanie się jedynie grą barw (co czynić miało muzykę niestrawną, nie do słuchania). Sam kompozytor skromnie wyjaśniał, że wsluchiwał się po prostu w niezliczone odgłosy natury. Był niewątpliwie wrażliwym obserwatorem, umiejącym potem oddać dźwiękami subtelne odcienie barw oraz nastrojów melancholii i niepokoju.

Muzyka poematu — jak napisał w kilkanaście lat potem bardziej sprawiedliwy krytyk — „trafiła do duszy dzięki napinaniu zmysłów (...). Kiedy cała orkiestra (...) popadała w omdlenie, przyprawiło to i nas całych o omdłość”. Ta narzucająca się zmysłowość szaty dźwiękowej okazała się niebezpieczną pułapką dla Niżyńskiego: jego przesycony erotyzmem taniec był zbyt nieprzyzwoity dla paryskiej publiczności i wywołał falę oburzenia.

Jacek Szerszenowicz

Nimfa proj. kostiumu L. Kakst 1912 r.

„... Sezon 1912 był burzliwy nie tylko na samych spektaklach, ale również na próbach. Diagilew powierzył choreografię „L'Après-midi d'un Faune” Debussy'ego Niżyńskiemu. Zapatrzonego w swego ukochanego „Wacę”, widział w nim wszystkie talenty, a tymczasem Niżyński, nieporównany tancerz, był absolutnym laikiem w muzyce, myślał powoli i tylko z trudem komponował tańce. Jak powstał ten balet? Diagilew poddał myśl stworzenia baletu, którego bohaterem był faun. Od razu zaczął pokazywać Niżyńskiemu jego kanciaszte, przyziemne ruchy. Tancerz był bardzo zainteresowany. Zaczęły się długie studia w muzeach, analiza dynamiki, plastyki antycznej. Stąd też to nadużycie profilowych póz i ruchów.

Faktycznym twórcą baletu był Diagilew i nawet na ostatnich próbach Niżyński ciągle zwracał się do niego: „Siergiej Pawłowicz czy tak?”

Również Bakst, w tym właśnie czasie pasjonujący się sztuką Grecji, brał czynny udział w komponowaniu ruchowej części widowiska. Debussy bardzo niechętnie udzielił zezwolenia na wykrzysztanie swej muzyki.

Premiera „Fauna” wywołała skandal. I publiczność, i krytyka oburzeni byli jaskrawą, zwierzęcą zmysłowością Niżyńskiego, a głównie jego ostatnim ruchem, którym kładł się na szalu pozostawionym przez Nimfę.

Rodin bronił Niżyńskiego, zachwycał się nim. Skandal zaostrzał się. Interweniowała ambasada rosyjska i prefektura paryska: Niżyński zmuszony był złagodzić swój ostatni ruch...”

Tacjana Wysocka

„Wspomnienia”
Warszawa 1962

REALIZATORZY

WACŁAW NIŻYŃSKI

Choreografia

ARTUR ŻYMEŁKA

Przekaz układu choreograficznego

LEON BAKST

Scenografia

RYSZARD KAJA

Opracowanie scenograficzne

JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Kierownictwo muzyczne

Asystent scenografa — Bożena Smolec-Błaszczyk

Kierownik baletu — Liliana Kowalska

Inspicjenci — Alicja Derkacz, Urszula Rybicka,
Andrzej Koperwas, Przemysław Stróżyk

Pedagodzy baletu — Tatiana Cwietkowa, Anatolij Karpuchin

Akompaniatorzy baletu — Alina Włodarska,
Sławomir Miłowski

Inspektorzy baletu — Edyta Sobieraj, Jolanta Wichlińska,
Zenon Woroniecki

OBSADA

Faun — JAROSŁAW SOŁOWIANOWICZ,
ARTUR ŻYMEŁKA

Nimfa — EDYTA WASŁOWSKA

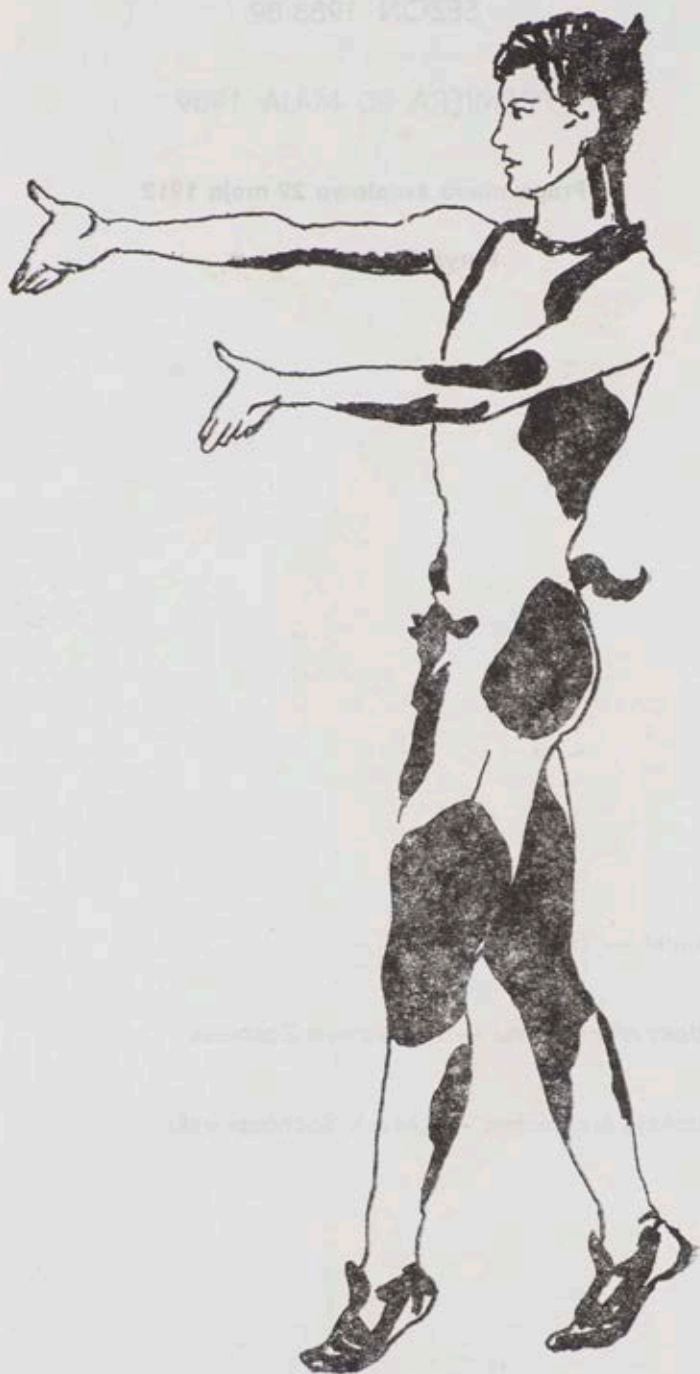
Najady — BEATA BROŻEK
IWONA DULIASZ
LIDIA GULIŃSKA
ELŻBIETA KAMIŃSKA
EWA LAK
LUCYNA WOJNOWSKA

ORKIESTRA

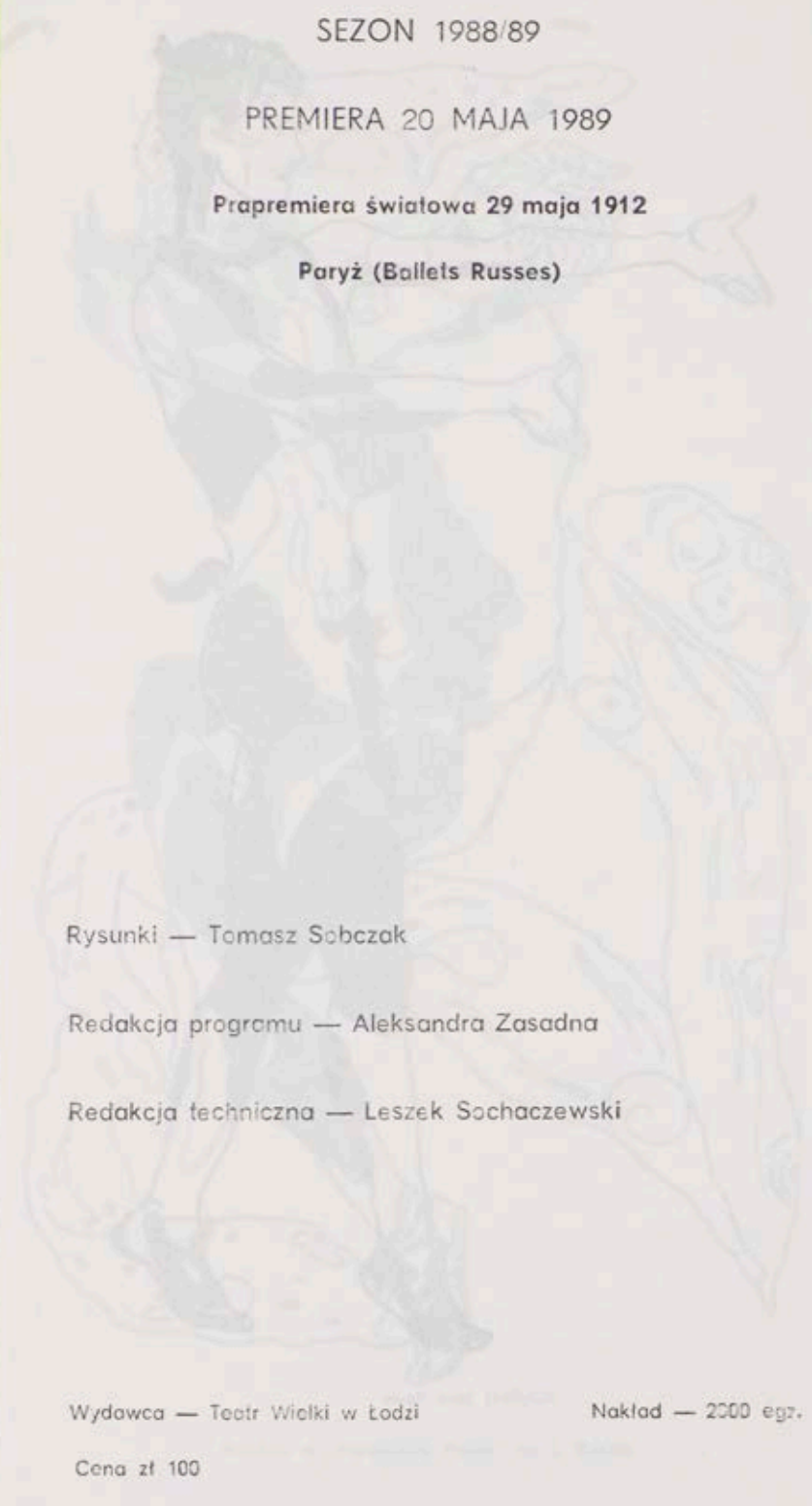
Dyrygent — JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Niziński w „Popołudniu Fauna” wg L. Baksta

Nižynski jako Faun

SEZON 1988/89

PREMIERA 20 MAJA 1989

Prapremiera światowa 29 maja 1912

Paryż (Ballets Russes)

Rysunki — Tomasz Sobczak

Redakcja programu — Aleksandra Zasadna

Redakcja techniczna — Leszek Sochaczewski

Wydawca — Teatr Wielki w Łodzi

Nakład — 2000 egz.

Cena zł 100

SECON 1907/08

PUNIERA 23. MAI 1957

Stasiun Penelitian 25 Mei 1952

Pasir Putih (Sungai)

Penelitian - Penelitian

Penelitian - Penelitian - Penelitian

Penelitian - Penelitian - Penelitian

Penelitian - Penelitian - Penelitian

Penelitian - Penelitian

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor naczelny
SŁAWOMIR PIETRAS

X
ŁÓDZKIE
SPOTKANIA
BALETOWE '89

Wieczór baletowy
WACŁAW NIŻYŃSKI
IN MEMORIAM
(premiera)

Sobota, niedziela, wtorek – 20, 21 i 23 maja 1989, godzina 19.00

Mikołaj Rimski-Korsakow

SZEHerezada

Dramat choreograficzny w 1 akcie

Libretto – Alexandre Benois wg „Księgi Tysiąca i Jednej Nocy”

Kierownictwo muzyczne	– JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR
Choreografia	– MICHAŁ FOKIN
Opracowanie choreograficzne	– LILIANA KOWALSKA EWA WYCICHOWSKA
Scenografia	– LEON BAKST
Opracowanie scenograficzne	– XYMENA ZANIEWSKA- -CHWEDCZUK MARIUSZ CHWEDCZUK

o b s a d a:

Szeherezada	– EWA WYCICHOWSKA
Sułtan	– ROMAN KOMASSA
Eunuch	– WŁADYSŁAW JANICKI ✓ JERZY RUMAK
Zeman	– JAROSŁAW BIERNACKI
Zobeida	– LUIZA ŻYMEŁKA
Maur	– SŁAWOMIR WOŹNIAK ✓ ARTUR ŻYMEŁKA
Odaliski	– DOBROSŁAWA GUTEK ~~MALGORZATA MARGINKOWSKA~~ MALGORZATA ŚWITAŁA EDYTA WASŁOWSKA

SOLIŚCI KORYFEJE ZESPÓŁ BALETOWY ORKIESTRA

DYRYGENT – JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Uczczenie setnej rocznicy urodzin Wacława Niżyńskiego potraktowano na całym świecie niezwykle spontanicznie. Czołowe zespoły baletowe, wybitni choreografowie, wielu znakomitych tancerzy, znani publicyści i krytycy baletowi, wreszcie dyrektorzy i impresariowie — każdy stara się coś zrobić dla uczczenia i upamiętnienia rosyjskiego tancerza polskiego pochodzenia, którego na początku stulecia okrzyknięto Bogiem Tańca.

Ostatni występ Niżyńskiego odbył się w 1918. Pograżony w nieuleczalnej chorobie artysta dożył roku 1950.

Zarówno za jego życia, jak i potem pojawiło się na świecie mnóstwo wspaniałych tancerzy, byliśmy świadkami wielu wybitnych baletowych karier. Przez ostatnich kilkadziesiąt lat w sztuce tańca było wiele powodów do niezwyklej fascynacji.

Zbliża się koniec stulecia, a my ciągle wracamy do postaci tego nieśmiałego, o urodzie słowiańskiej młodzieńca, małomównego w towarzystwie, z najbliższymi rozmawiającego — co wyniósł z domu rodzinnego — po polsku, w kontaktach z otoczeniem skrytego i nierozgarniętego, a dopiero w blasku sceny rozkwitającego strzelistym skoki, wirtuozerią techniki, radością tańca i urodą życia.

Zapewne również kontakt pomiędzy Niżyńskim — człowiekiem i Niżyńskim — artystą jest powodem, dla którego nie możemy zapomnieć tego baletowego fenomenu XX wieku... Nieśmiałego młodzieńca rozkwitającego w tańcu jak Duch Róży, młodzieńca w którego żyłach płynęła rdzennie polska krew.

Sławomir Pietras

Claude Debussy

POPOŁUDNIE FAUNA

(L'Après-midi d'un Faune)

Choreograficzny obraz w 1 akcie

Libretto — Wacław Niżyński

Kierownictwo muzyczne	— JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR
Choreografia	— WACŁAW NIŻYŃSKI
Opracowanie choreograficzne	— ARTUR ŻYMEŁKA
Scenografia	— LEON BAKST
Opracowanie scenograficzne	— RYSZARD KAJA

o b s a d a:

Faun	— JAROSŁAW SOŁOWIANOWICZ ✓ ARTUR ŻYMEŁKA
Nimfa	— EDYTA WASŁOWSKA
Najady	— BEATA BROŻEK IWONA DULIASZ LIDIA GULIŃSKA ELŻBIETA KAMIŃSKA EWA LAK LUCYNA WOJNOWSKA

ORKIESTRA

DYRYGENT — JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Igor Strawiński

ŚWIĘTO WIOSNY

(Le Sacre du Printemps)

Kierownictwo muzyczne — JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR
Choreografia — EWA WYCICHOWSKA
Scenografia — GILBERTO GIARDINI
Współpraca scenograficzna — BOŻENA SMOLEC-BŁASZCZYK

SOLIŚCI KORYFEJE ZESPÓŁ BALETOWY

o s o b y:

Adorowany — ROMAN KOMASSA
Ofiarowana — ANNA GRUSZKA
Najstarszy — CZESŁAW BILSKI
Jego pomocnicy — ANNA KRZYSKÓW
KRZYSZTOF STARCZEWSKI

ORKIESTRA

DYRYGENT — JOSE MARIA FLORENCIO JUNIOR

Program zastępczy

Nakład — 2.000 egz.

Cena zł 50,—

Druk: PPSP — 60/89/U D-12/8200

TEATR WIELKI

W ŁODZI

20.05. – 10.06.

łódzkie
spotkania
baletowe
'89

TEATR WIELKI
Plac Dąbrowskiego
90-249 Łódź 1

tel. 33-99-60
telex 886500 TWL PL

DYREKTOR NACZELNY
SŁAWOMIR PIETRAS

**X
ŁÓDZKIE
SPOTKANIA
BALETOWE
'89**

X Baletnyj Festiwal w Łodzi 1989
Festival de Ballet à Łódź 1989
Łódź Ballet Festival 1989

*Z piasku podłogi, Twoja wędrówka
bierze swój początek i ulga spływa światłem
na cienie wszystkich powiek,
kolorem...*

*Potrafisz rozgarnąć powietrze
i zmienić w gest, rozkazem milczącym,
Jeśli opowiadasz,*

– Biel mojej koszuli i czern Twoich tajemnic.

*A potem kurtyna, ciągle głodna echa,
i nuty, jak niemi świadkowie, spadają w ukłonach.*

*By nikt nie widział kropli Twego potu,
prócz lustra, którego odbiciem jesteś,
wciąż trwając i tańcząc...*

Tomasz Sobczak

18.04.1989

Po raz dziesiąty polska sztuka tańca spotyka się w Łodzi z wybitnymi zespołami z różnych stron świata aby konfrontować, dyskutować, oceniać i wyznaczać kierunki dalszego rozwoju tej pięknej dziedziny sztuki, tak szczerze adorowanej przez szerokie kręgi publiczności.

Wytworzonej przez nią gorącej atmosferze Spotkań zawdzięczamy głównie trwałość naszego Festiwalu, jego coraz poważniejszą pozycję w międzynarodowej społeczności baletowej.

Podczas wszystkich dotychczasowych edycji Łódzkich Spotkań Baletowych wiele mówiło się o kłopotach i pogarszającym się stanie polskiej sztuki baletowej. Obraz dzisiejszy potwierdza wszystkie wcześniejsze diagnozy.

Przy okazji naszych X Spotkań proponuję jednak zamiast narzekań przypomnienie tego, co mimo trudności pozwala patrzeć na polską sztukę baletową z szacunkiem, uznaniem i nadzieją.

Są to przede wszystkim osiągnięcia tancerzy warszawskich i poziom stołecznego zespołu baletowego, ambitne dokonania Polskiego Teatru Tańca, dobre wyszkolenie tancerzy i piękne tradycje gdańskiego środowiska baletowego, wspaniałe sukcesy w dziedzinie tańca ludowego artystów „Mazowsza” i „Śląska”, unikalny w skali światowej fenomen artystyczny Wrocławskiej Pantomimy Henryka Tomaszewskiego, różnej miary i skali osiągnięcia w dziedzinie sztuki tańca artystów baletu działających w wielu polskich miastach.

Również u nas w Łodzi w ostatnich latach wiele dobrego można powiedzieć o pracy blisko 100 osobowego baletu Teatru Wielkiego i tłumnie odwiedzającej nasze przedstawienia publiczności gdziekolwiek prezentujemy nasz kilkunastospektaklowy repertuar.

W dniach X Łódzkich Spotkań Baletowych wyrazami przyjaźni łączymy się ze wszystkimi ludźmi sztuki tańca w naszym kraju: tancerzami i pedagogami, uczniami i studentami szkół baletowych, krytykami i teoretykami, organizatorami i impresariami oraz tysiącami polskich miłośników baletu.

Serdecznie witamy w naszym gronie wybitnych artystów baletu kubańskiego, świetny zespół baletowy Komische Oper z Berlina, po raz pierwszy goszczących u nas tancerzy izraelskich oraz dawno nie oglądanych w Polsce artystów baletu amerykańskiego.

Nasze jubileuszowe „igrzyska” przebiegają w czasie obchodów 100 rocznicy urodzin Wacława Niżyńskiego – polskiego tancerza, wychowanego w rosyjskiej tradycji baletowej, który dzięki swej osobowości, talentowi i możliwościom fizycznym stał się w naszym stuleciu najwybitniejszym symbolem sztuki tańca.

Pamięć o nim zawarta w wielu choreografiach prezentowanych w programie naszego Festiwalu niechże będzie nadzieją, że w naszym narodzie pojawiać się będą ciągle nowe talenty wzbogacające narodową sztukę baletu i kulturę ojczystego tańca.

Dobrze byłoby nadziei tej pomóc naszą wspólną codzienną pracą i większą troską o losy polskiego baletu.

Stanisław Pietras

Zespoły biorące udział w X ŁSB

TANZTHEATER DER KOMISCHEN OPER-BERLIN
(NRD)

BALLET NACIONAL DE CUBA

BATSHEVA DANCE COMPANY (Izrael)

ELISA MONTE DANCE COMPANY (USA)

TEATR WIELKI W WARSZAWIE

TEATR WIELKI im. ST. MONIUSZKI
W POZNANIU

POLSKI TEATR TAŃCA – Balet Poznański

TEATR WIELKI W ŁODZI

kalendarz przedstawień

20 V sobota g. 19.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

„WACŁAW NIŻYŃSKI IN MEMORIAM” – premiera
SZEHEREZADA – M. Rimski-Korsakow / M. Fokin
POPOŁUDNIE FAUNA – C. Debussy / W. Niżyński
ŚWIĘTO WIOSNY – I. Strawiński / E. Wycichowska
Kierownictwo muzyczne – Jose Maria Florencio Junior

21 V niedziela g. 19.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

„WACŁAW NIŻYŃSKI IN MEMORIAM”
SZEHEREZADA – M. Rimski-Korsakow / M. Fokin
POPOŁUDNIE FAUNA – C. Debussy / W. Niżyński
ŚWIĘTO WIOSNY – I. Strawiński / E. Wycichowska
Kierownictwo muzyczne – Jose Maria Florencio Junior

22 V poniedziałek g. 19.00

TEATR WIELKI W WARSZAWIE

WARIACJE „DON JUAN” – F. Chopin / M. Béjart
THREE PIECES – G. Bacewicz / H. van Manen
BAL KADETÓW – J. Strauss / D. Lichine

23 V wtorek g. 19.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

„WACŁAW NIŻYŃSKI IN MEMORIAM”
SZEHEREZADA – M. Rimski-Korsakow / M. Fokin
POPOŁUDNIE FAUNA – C. Debussy / W. Niżyński
ŚWIĘTO WIOSNY – I. Strawiński / E. Wycichowska
Kierownictwo muzyczne – Jose Maria Florencio Junior

24 V środa g. 19.00

POLSKI TEATR TAŃCA – BALET POZNAŃSKI NIŻYŃSKIEMU – UNE SOIRÉE

25 V czwartek g. 19.00

POLSKI TEATR TAŃCA – BALET POZNAŃSKI NIŻYŃSKIEMU – UNE SOIRÉE

26 V piątek g. 19.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

WIECZÓR DEBIUTÓW CHOREOGRAFICZNYCH

MAKBET – collage / C. Bilski

DEDYKACJA – M. Błaszczyk / R. Komassa

DIALOG I – R. Strauss / R. Komassa

TILL EULENSPIEGEL – R. Strauss / M. Wójcicka

27 V sobota g. 19.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

WIECZÓR DEBIUTÓW CHOREOGRAFICZNYCH

MAKBET – collage / C. Bilski

DEDYKACJA – M. Błaszczyk / R. Komassa

DIALOG I – R. Strauss / R. Komassa

TILL EULENSPIEGEL – R. Strauss / M. Wójcicka

28 V niedziela g. 11.00

TEATR WIELKI W ŁODZI

XXXI ŁÓDZKIE WARSZTATY OPEROWE

„WACŁAW NIŻYŃSKI” (impreza towarzysząca)

29 V poniedziałek g. 17.00

Sesja popularno-naukowa n.t.:

WACŁAW NIŻYŃSKI – ŻYCIE, DOROBIEK ARTYSTYCZNY – SYMBOL SZTUKI BALETOWEJ XX WIEKU (impreza towarzysząca)

30 V wtorek g. 19.00

TANZTHEATER DER KOMISCHEN OPER – BERLIN (NRD)

MATCH – S. Matthus / T. Schilling

KWARTET AMERYKAŃSKI – A. Dvořák / P. Śmok

MORZE – C. Debussy / T. Schilling

TANCE WIECZORNE – F. Schubert / T. Schilling

KARNAWAŁ – R. Schumann / T. Schilling

31 V środa g. 19.00

TANZTHEATER DER KOMISCHEN OPER – BERLIN (NRD)

MATCH – S. Matthus / T. Schilling

KWARTET AMERYKAŃSKI – A. Dvořák / P. Śmok

MORZE – C. Debussy / T. Schilling

TANCE WIECZORNE – F. Schubert / T. Schilling

KARNAWAŁ – R. Schumann / T. Schilling

1 VI czwartek g. 19.00

TEATR WIELKI W WARSZAWIE

WIECZÓR BALETOWY

„NASZ NIŻYŃSKI”

2 VI piątek g. 19.00

BALLET NACIONAL DE CUBA

DIONAEA – H. Villa-Lobos / G. Herrera

EN LA NOCHE – F. Chopin / J. Robbins

SUITE GENERIS – J.F. Haendel, J. Haydn / A. Méndez

DIDO ABANDONADA – G. Angiolini / A. Alonso

3 VI sobota g. 19.00

BALLET NACIONAL DE CUBA

HAMLET – collage / I. Tenorio

MAJISIMO – J. Massenet / J. Garcia

LA DIVA – collage / A. Méndez

4 VI niedziela g. 19.00

BALLET NACIONAL DE CUBA

EL RETO – P. Vangellis / H. Riveros

STEP-TEXT – J.S. Bach / W. Forsythe

ELECTRA GARRIGO – J.M. Blanco / G. Herrera

5 VI poniedziałek g. 19.00

TEATR WIELKI im. ST. MONIUSZKI W POZNANIU

DOM BERNARDY ALBA – collage / M. Różalski

QUASIMODO – A. Honegger / M. Różalski

6 VI wtorek g. 19.00

TEATR WIELKI im. ST. MONIUSZKI W POZNANIU

DOM BERNARDY ALBA – collage / M. Różalski

QUASIMODO – A. Honegger / M. Różalski

7 VI środa g. 19.00

BATSHEVA DANCE COMPANY (Izrael)

SVSPLKT – T. Waits / D. Ezralow

TABULA RASA – A. Part / O. Naharin

PSYCHO KILLER – Talking Heads / D. Ezralow

EIGHT HEADS – P. Glass / D. Ezralow

8 VI czwartek g. 19.00

BATSHEVA DANCE COMPANY (Izrael)

SVSPLKT – T. Waits / D. Ezralow

TABULA RASA – A. Part / O. Naharin

PSYCHO KILLER – Talking Heads / D. Ezralow

EIGHT HEADS – P. Glass / D. Ezralow

9 VI piątek g. 19.00

ELISA MONTE DANCE COMPANY (USA)

AUDENTITY – K. Schulze / E. Monte

WHITE DRAGON – G. Branca / E. Monte

TURTLES EAT BONES – J. Hassel / E. Monte

DREAMTIME – D. van Tieghem / E. Monte

10 VI sobota g. 19.00

ELISA MONTE DANCE COMPANY (USA)

VII FOR VIII – D. van Tieghem / E. Monte

DEXTRA DEI – T. Szemzo / E. Monte

TREADING – S. Reich / E. Monte

AUDENTITY – K. Schulze / E. Monte

wystawy

TOMASZ SOBCZAK – ART STUDIO

IX indywidualna wystawa malarstwa

RYSZARD KAJA

Prace teatralne

TANZTHEATER DER KOMISCHEN OPER BERLIN (NRD)

Dyrektor naczelny – WERNER RACKWITZ
Dyrektor baletu – BERND KÖLLINGER
Główny choreograf – TOM SCHILLING

30 i 31 V (wtorek, środa)

w programie:

MATCH – Steven Matthus
choreografia – Tom Schilling

KWARTET AMERYKAŃSKI – Antonin Dvořák
choreografia – Pavel Šmok

MORZE – Claude Debussy
choreografia – Tom Schilling
scenografia – Erich Geister

TANČE WIECZORNE – Franz Schubert
choreografia – Tom Schilling
scenografia – Eleonore Kleiber

KARNAWAŁ – Robert Schumann
choreografia – Tom Schilling
scenografia – Eleonore Kleiber

*Match – Hannelore Bey, Mario Perricone (fot. Arwid
Legenpusch)*

BALLET NACIONAL DE CUBA

Dyrektor generalny – ALICIA ALONSO

2 VI (piątek)

w programie:

DIONAEA – Heitor Villa-Lobos
choreografia – Gustavo Herrera
scenografia – Ricardo Reymena
światło – Carlos Hernández

EN LA NOCHE – Fryderyk Chopin
choreografia – Jerome Robbins
dekoracje – Oscar de la Renta
światło – Tom Skelton

SUITE GENERIS – Georg Friedrich Haendel,
Joseph Haydn
choreografia – Alberto Méndez
kostiumy – Salvador Fernández
światło – Alfredo Rodriguez

DIDO ABANDONADA – Gaspar Angiolini
choreografia – Alicia Alonso
dekoracje – Salvador Fernández
światło – Alfredo Rodriguez

*Suite generis – Dagmar Moradillo, Jorge Vega, Rafael Padilla
(fot. Julio Caballero)*

3 VI (sobota)

w programie:

HAMLET – collage muzyczny
choreografia – Iván Tenorio
dekoracje i światło – Salvador Fernández

MAJISIMO – Jules Massenet
choreografia – Jorge Garcia
dekoracje – Salvador Fernández
światło – Alfredo Rodriguez

LA DIVA (Pamięci Marii Callas) – Felix Guerrero
choreografia – Alberto Méndez
scenografia – Salvador Fernández
światło – Alfredo Rodriguez

4 VI (niedziela)

w programie:

EL RETO – Papatnasiu Vangelis
choreografia – Hilda Riveros
dekoracje – Cristina Sosa, José Medina, Frank Álvarez
światło – Alfredo Rodriguez

STEP – TEXT – Johann Sebastian Bach
choreografia i światło – William Forsythe
montaż choreograficzny – Andrew Levinston

ELECTRA GARRIGO – Juan Blanco
choreografia – Gustavo Herrera
dekoracje – Ricardo Reymena
światło – Alfredo Rodriguez

Amaris – Alicia Alonso (fot. Julio Caballero)

Suite generis – Dagmar Moradillo, Jorge Vega, Rafael Padilla (fot. Julio Caballero)

BATSHEVA DANCE COMPANY (Izrael)

Dyrektor naczelny – BILL STURM
Dyrektor artystyczny – DAVID DVIR
Kierownik baletu – JAY AUGEN

7 i 8 VI (środa, czwartek)

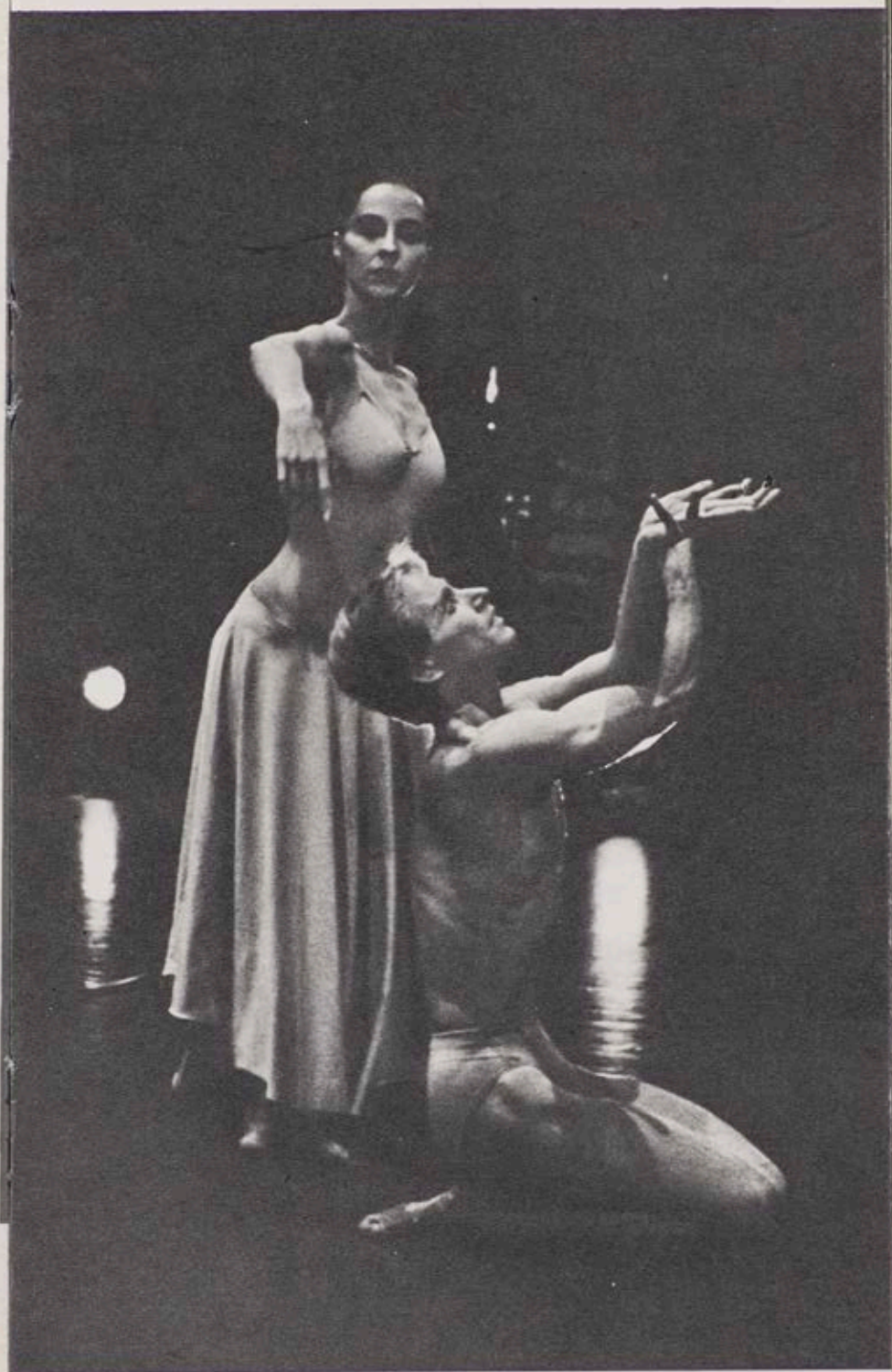
w programie:

SVSPLKT – Tom Waits i muzyka indonezyjska
choreografia – Daniel Ezralow
kostiumy – Daniel Ezralow
światło – Kevin Mc Alister

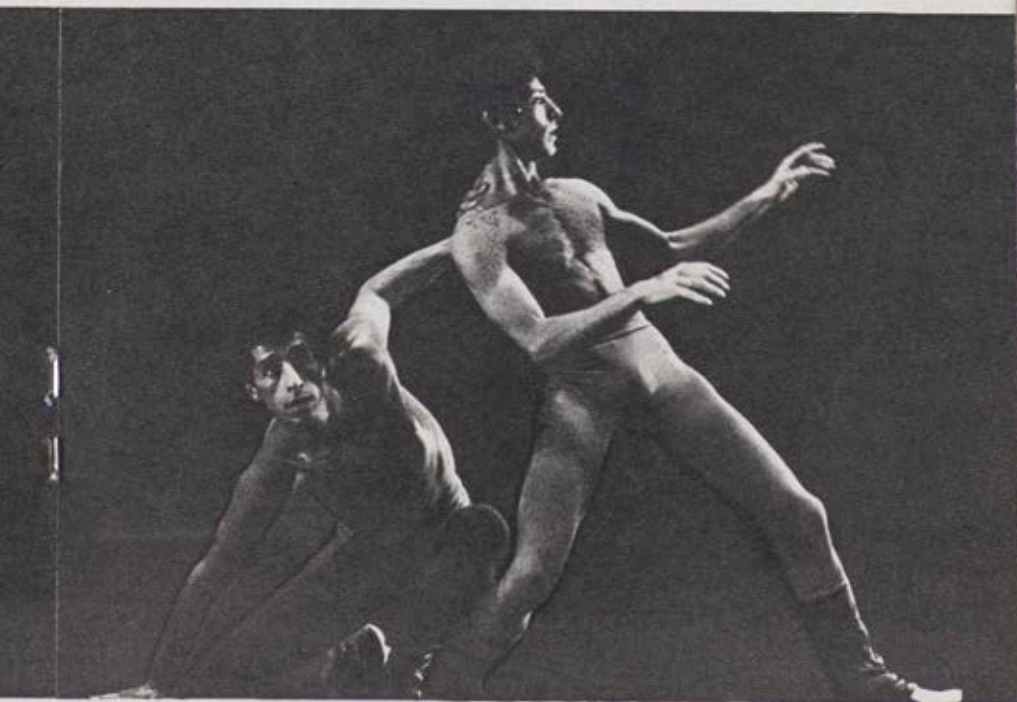
TABULA RASA – Arvo Part
choreografia – Ohad Naharin
kostiumy – Christina Griannini
światło – Coralia Segall

PSYCHO KILLER – Talking Heads
choreografia – Daniel Ezralow
kostiumy – Daniel Ezralow
światło – Kevin Mc Alister

EIGHT HEADS – Philip Glass
choreografia – Daniel Ezralow
kostiumy – Daniel Ezralow
światło – Kevin Mc Alister

ELISA MONTE DANCE COMPANY

(Stany Zjednoczone)

Dyrektor artystyczny – ELISA MONTE

9 VI (piątek)

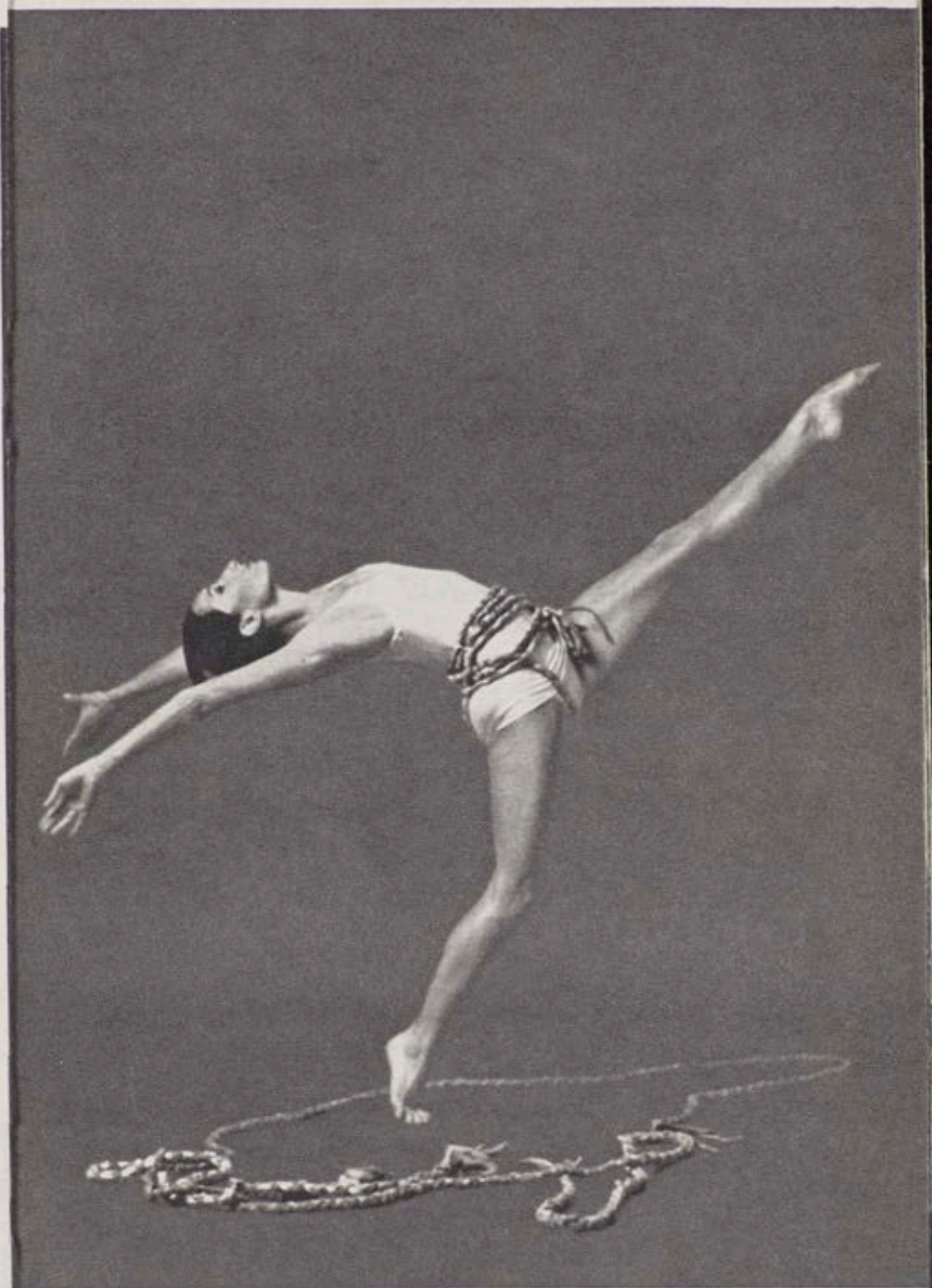
w programie:

AUDENTITY – Klaus Schulze
choreografia – Elisa Monte
kostiumy – Sarita Allen, Dean South
światło i dekoracje – Craig Miller

WHITE DRAGON – Glenn Branca
choreografia – Elisa Monte
kostiumy – Perucho Valls
światło – Craig Miller

TURTLES EAT BONES – John Hassel
choreografia – Elisa Monte
kostiumy – Elisa Monte
światło – Craig Miller

DREAMTIME – David van Tieghem
choreografia – Elisa Monte
kostiumy – Mimi Trujillo

Elisa Monte (fot. Ken Duncan)

10 VI (sobota)

w programie:

VII FOR VIII – David van Tieghem

choreografia – Elisa Monte

kostiumy – Mimi Trujillo

światło – Craig Miller

DEXTRA DEI – Tibor Szemzo

choreografia – Elisa Monte

kostiumy – Wendi Waller

światło – Peggy Lei Mueller

TREADING – Steve Reich

choreografia – Elisa Monte

kostiumy – Marisol

światło – Tina Charney

AUDENTITY – Klaus Schulze

choreografia – Elisa Monte

kostiumy – Sarita Allen, Dean South

światło i dekoracje – Craig Miller

Audentity (fot. Davide Peterle)

Death of an analog (fot. Johan Elbers)

TEATR WIELKI W WARSZAWIE

Dyrektor naczelny

i artystyczny

– ROBERT SATANOWSKI

Kierownik baletu

– MARIA KRZYSZKOWSKA

22 V (poniedziałek)

w programie:

WARIACJE „DON JUAN” – Fryderyk Chopin

choreografia

– Maurice Béjart

realizacja choreografii

– Axelle Arnouts

aranżacja scenograficzna

– John van der Heyden

THREE PIECES – Grażyna Bacewicz

choreografia

– Hans van Manen

realizacja choreografii

– Mea Venema

scenografia

– Jan van der Wal

BAL KADETÓW – Johann Strauss (opr. Antal Dorati)

libretto i choreografia

– David Lichine

realizacja choreografii

– Richard Collins

scenografia

– Izabella Konarzewska

(na motywach Aleksandra
Benois)

światło

– Stanisław Zięba

Three pieces – Anna Białecka, Arkadiusz Stępień (fot. Jacek Giluń)

Wariacje „Don Juan” – Beata Więch (fot. Jacek Giluń)

TEATR WIELKI W WARSZAWIE

1 VI (czwartek)

w programie:

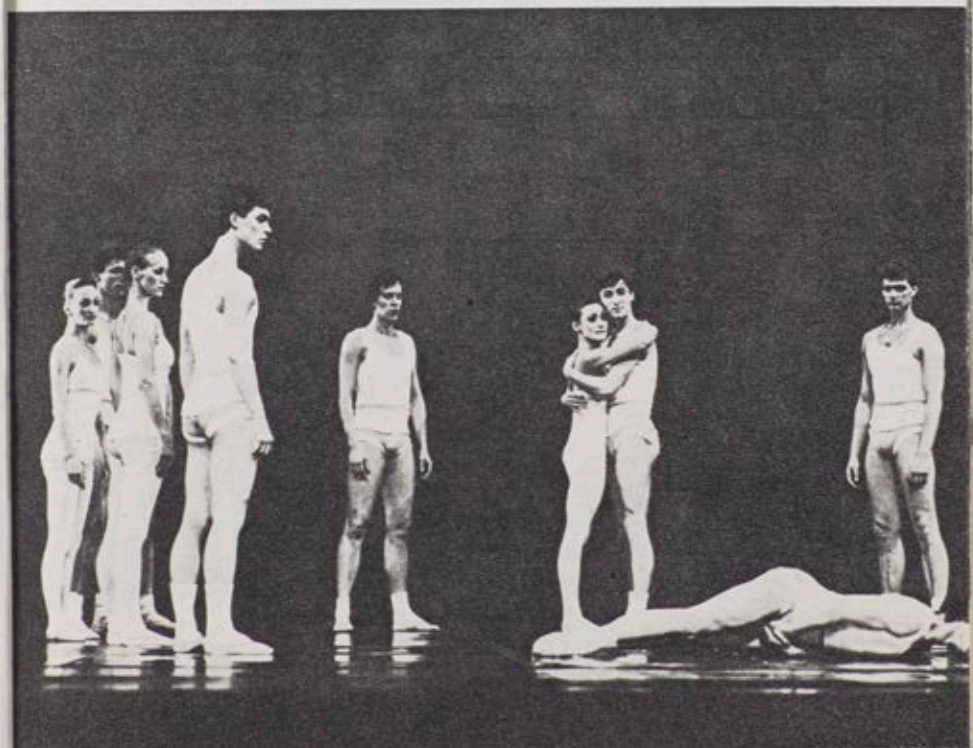
WIECZÓR BALETOWY „NASZ NIŻYŃSKI”

choreografia: Kama Akucewicz, Teresa Kujawa, Zofia
Rudnicka, Zbigniew Juchnowski, Zygmunt
Sidło, Emil Wesołowski, Waldemar
Wołk-Karaczewski

Bał kadetów – Beata Więch (fot. Juliusz Multarzyński)

Three pieces (fot. Jacek Giluń)

POLSKI TEATR TAŃCA

Balet Poznański

Dyrektor naczelny i artystyczny – EWA WYCICHOWSKA

24 i 25 V (środa, czwartek)

w programie:

WIECZÓR BALETOWY

„NIZYŃSKIEMU

– UNE SOIRÉE”

muzyka	– Norbert Kuźnik, Jerzy Satanowski, Robert Schumann, Igor Strawiński, Karol M. Weber
choreografia	– Ewa Wycichowska, Andrzej Glegolski, Wacław Gaworczyk, Gustaw Klauzner
scenografia	– Bożena Smolec-Błaszczyk, Władysław Wigura, Ryszard Kaja

TEATR WIELKI im. ST. MONIUSZKI W POZNANIU

Dyrektor naczelny
i artystyczny – MIECZYŚLAW DONDAJEWSKI
Kierownik baletu – MIROŚLAW RÓŻALSKI

5 i 6 VI (poniedziałek, wtorek)

w programie:

DOM BERNARDY ALBA – collage muzyczny
kompozycji gitarowych

(wg dramatu F.G. Lorki)
choreografia – Mirosław Różalski
scenografia – Ireneusz Domagała

QUASIMODO – Arthur Honegger (II i III Symfonia)
choreografia – Mirosław Różalski
scenografia – Ireneusz Domagała

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor naczelny – SŁAWOMIR PIETRAS
Kierownik baletu – LILIANA KOWALSKA

20 V (sobota), 21 V (niedziela),
23 V (wtorek)

w programie:

Wieczór baletowy „WACŁAW NIŻYŃSKI IN MEMORIAM”

premiera

SZEHEREZADA – Mikołaj Rimski-Korsakow
choreografia – Michaił Fokin (przekaz: Liliana Kowalska)
scenografia – Leon Bakst (realizacja: Xymena
Zaniewska-Chwedczuk, Mariusz
Chwedczuk)

POPOŁUDNIE FAUNA – Claude Debussy
choreografia – Wacław Niżyński (przekaz: Artur
Żymelka)
scenografia – Leon Bakst (realizacja: Ryszard Kaja)

ŚWIĘTO WIOSNY – Igor Strawiński
inscenizacja, reżyseria
i choreografia – Ewa Wycichowska
scenografia – Gilberto Giardini

Kierownictwo muzyczne – Jose Maria Florencio Junior
Dyrygent

Święto wiosny (fot. Chwalisław Zieliński)

TEATR WIELKI W ŁODZI

26 i 27 V (piątek, sobota)

w programie:

WIECZÓR DEBIUTÓW CHOREOGRAFICZNYCH

MAKBET – collage muzyczny
choreografia i scenografia – **CZESŁAW BILSKI**

DEDYKACJA – Marek Błaszczuk
choreografia i scenografia – **ROMAN KOMASSA**
współpraca scenograficzna – Jadwiga Misztur

DIALOG I – Richard Strauss (fragment poematu „Śmierć
i wyzwolenie”)
choreografia i scenografia – **ROMAN KOMASSA**
współpraca scenograficzna – Jadwiga Misztur

TILL EULENSPIEGEL – Richard Strauss
choreografia – **MARIA WÓJCICKA**
scenografia – Tomasz Sobczak

Dialog I – Roman Komassa, Anna Krzyśków (próba)

Szeherezada (fot. Chwalisław Zieliński)

ŁÓDZKIE SPOTKANIA BALETOWE

1968 – 1987

I – 1968

Państwowa Opera w Lipsku (NRD)
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Państwowa Operetka Warszawska
Teatr Wielki w Łodzi

II – 1970

Ballet du XXe Siècle (Belgia)
Teatr Opery i Baletu w Perm (ZSRR)
Państwowa Opera w Lipsku (NRD)
Państwowa Opera Śląska w Bytomiu
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Państwowa Opera im. St. Moniuszki w Poznaniu
Państwowa Opera i Operetka w Bydgoszczy
Teatr Wielki w Łodzi

III – 1972

Ballet Rambert (Wielka Brytania)
Compagnie de Joseph Lazzini (Francja)
Balet Klasyczny w Moskwie (ZSRR)
Teatr Miejski w Koszycach (CSRS)
Teatr Wielki w Warszawie
Państwowa Opera im. St. Moniuszki w Poznaniu
Państwowa Operetka Warszawska
Teatr Wielki w Łodzi

IV – 1974

Teatr Opery i Baletu w Tallinnie (ZSRR)
Państwowa Opera w Lipsku (NRD)
Teatr Wielki w Warszawie
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Polski Teatr Tańca – Balet Poznański
Teatr Wielki w Łodzi

V – 1976

Państwowa Opera w Budapeszcie
Państwowy Akademicki Teatr Wielki Opery i Baletu
Białoruskiej SRR
Les Ballets Félix Blaska (Francja)
Ballet Van Vlaanderen (Belgia)
Teatr Wielki w Warszawie
Państwowa Opera Śląska w Bytomiu
Polski Teatr Tańca – Balet Poznański
Teatr Wielki w Łodzi

VI – 1981

Państwowy Akademicki Teatr Opery i Baletu „Estonia”
(ZSRR)
Ballet National de Marseille (Francja)
The Lar Lubovith Dance Company (USA)
Ballet Nacional de Cuba
Praski Balet Kameralny (CSRS)
Państwowa Opera we Wrocławiu
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Teatr Wielki w Warszawie
Polski Teatr Tańca – Balet Poznański
Teatr Wielki w Łodzi

VII – 1983

Ballet de l'Opera de Lyon (Francja)
Leningradzki Państwowy Zespół Baletowy „Miniatury
Choreograficzne” (ZSRR)
Györi Balett (Węgry)
Nederlands Dans Theater „Junior” (Holandia)
Teatr Wielki w Warszawie
Państwowa Opera we Wrocławiu
Polski Teatr Tańca – Balet Poznański
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Wrocławski Teatr Pantomimy
Teatr Wielki w Łodzi

VIII – 1985

Teatr Mały Opery i Baletu w Leningradzie (ZSRR)
Ballet du XXe Siècle (Belgia)
Ballet Rambert (Wielka Brytania)
Györi Balett (Węgry)
Ballet Gulbenkian (Portugalia)
Wrocławski Teatr Pantomimy

Polski Teatr Tańca – Balet Poznański
Teatr Wielki w Warszawie
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Teatr Tańca „Silva Rerum” (Kraków)
Teatr Wielki w Łodzi

IX – 1987

Sadler's Wells Royal Ballet (Wielka Brytania)
Praski Balet Kameralny (CSRS)
Leningradzki Teatr Baletu Współczesnego (ZSRR)
Ballett des Badischen Staatstheaters „Danza Viva”
Karlsruhe (RFN)
Państwowy Teatr Żydowski im. E.R. Kamińskiej –
Warszawski Teatr Pantomimy
Państwowa Opera we Wrocławiu
Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku
Teatr Wielki w Łodzi

Komitety Organizacyjny X Łódzkich Spotkań Baletowych '89

SŁAWOMIR PIETRAS
WOJCIECH BOCZKOWSKI
LILIANA KOWALSKA
LUCJAN KOŁODZIEJCZAK
ELŻBIETA NOJEK
JERZY PIOTROWICZ

TOMASZ GRACZYK

KRYSTYNA ŻABICKA

BOŻENA KUZAŃSKA

ALEKSANDRA ZASADNA
MARIOŁA MATERKA
HENRYK DZIEWIOR
MIROŚŁAWA STĘPIEŃ

KRYSTYNA DZIEWIOR

dyrektor X ŁSB
dyrektor organizacyjny
dyrektor artystyczny
dyrektor techniczny
kierownik finansowy
kierownik biura
organizacji spektakli
kierownik biura
prasowego
koordynator pracy
zespołów zagranicznych
koordynator d/s
wydawnictw
koordynator d/s reklamy
kierownik administracyjny
kierownik transportu
kierownik biura
zakwaterowań
kierownik sekretariatu

Program opracowano na podstawie materiałów otrzymanych od Polskiej Agencji Artystycznej PAGART i od zespołów baletowych.

Organizatorzy X Łódzkich Spotkań Baletowych zastrzegają sobie prawo zmiany repertuaru i obsady festiwalu.

Rysunki w programie – Tomasz Sobczak

Projekt okładki – Janina Dzikowska-Najder

Redakcja programu – Tomasz Graczyk

Redakcja techniczna – Leszek Sochaczewski

Reprodukcje zdjęć – Chwalisław Zieliński

Wydawca – Teatr Wielki w Łodzi

Nakład – 2.000 egz.

Cena – 500 zł,-

Druk: Łódzkie Zakłady Graficzne. Zam. 199/89. D-12/649

**RESTAURACJA TEATRU WIELKIEGO
„ORFEUSZ”**

ul. Narutowicza 43

oferuje:

- śniadania, obiady, kolacje
- bankiety, przyjęcia

Czynna codziennie w godzinach 12.00–24.00

Zapraszamy

Kasy Teatru Wielkiego czynne codziennie w godz. 12.00–19.00
tel. 33-77-77, 33-99-60.

Przedsprzedaż biletów odbywa się codziennie z wyjątkiem
niedziel i świąt na 15 dni naprzód. Bilety można rezerwować
telefonicznie. Zamówienia zbiorowe przyjmuje Biuro Obsługi
Widzów, tel. 33-31-89, 33-99-60 w. 122.

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor naczelny
SŁAWOMIR PIETRAS

X
łódzkie
spotkania
baletowe
'89

Wieczór debiutów choreograficznych

---

26 i 27 maja 1989, godz. 19.00

Choreograf to bardzo rzadki ptak...

W kilkusetletniej historii baletu było wiele wspaniałych tancerek i tancerzy. Tylko nieliczni z nich potrafili komponować widowiska baletowe. Często zdarzało się, że artysta baletu bez znaczniejszych dokonań w dziedzinie tańca, z czasem stawał się znakomitym choreografem. Znamy również przypadki (niezwykle rzadkie, ale jednak!) układania choreografii przez artystów nigdy czynnie nie uprawiających sztuki tańca.

Każda z dróg prowadzących do zawodu choreografa jest dobra pod warunkiem, że powstałe balety będą fascynowały odbiorców, przemawiały znamionami czasów swego powstania i sprawiały radość swym wykonawcom czyli tancerzom.

Dzisiejszy wieczór jest kolejną próbą prezentacji możliwości artystycznych tancerzy poświęcających swe ambicje, talent i pracę twórczości choreograficznej.

Czesław Bilski próbuje przenosić na teren baletu, w którym wykształcił się jako solista, doświadczenia z dziedziny sztuki pantomimy, gdzie stworzył wybitne kreacje współpracując przez wiele lat z Henrykiem Tomaszewskim.

Maria Wójcicka legitymując się dużym stażem scenicznym, studiami choreograficznymi w moskiewskim GITIS oraz interesującym dorobkiem publicystycznym w dziedzinie tańca i baletu podejmuje kolejną realizację choreograficzną opierając się na mocnych podstawach własnego doświadczenia i profesjonalizmu.

Pewnego razu, po zajęciach, przyszedł do mojego gabinetu Roman Komassa i bez wstępu krótko oświadczył, że chce zrobić pierwszą w swym życiu samodzielną choreografię. Byłem zaskoczony.

Mając tak wspaniałe sukcesy w czołowych rolach naszego repertuaru, pierwsza gwiazda baletu ma jeszcze siły i ochotę na rozpoczęcie pracy twórczej! Szczerze zachwycony tą propozycją wyraziłem zgodę na debiut.

Każda droga jest dobra, byle odkryć choreografa.

Choreograf to rzadki ptak.

Otwórzmy więc klatkę... niechaj ulatują...

Stanisław Pietras

MARIA WÓJCICKA

Jest absolwentką Państwowej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego w Bytomiu. W 1975 rozpoczęła studia w Państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej im. A. Łunaczarskiego w Moskwie na Wydziale Pedagogiki i Choreografii pod kierunkiem Eleny Zemczużyny — uczennicy Agrypiny Waganowej. Studia ukończyła w 1980 roku uzyskując dyplom z wyróżnieniem i tytuł pedagoga—choreografa.

Po powrocie do kraju rozpoczęła pracę artystyczną w balecie Teatru Wielkiego w Łodzi oraz pedagogiczną w Łódzkiej Szkole Baletowej i na Wydziale Aktorskim PWSFTviT im. L. Schillera.

Na scenie Teatru Wielkiego wystąpiła w szeregu drobnych partii solowych, m.in.: Motyl w *Królewnie Śnieżce*, role Przyjaciółek w *Giselle*, *Coppeli*, *Fontannie Bachczysaraju* i *Don Kichocie*, a także solowe tańce „chiński” i „rosyjski” w *Dziadku do orzechów*.

Zatańczyła również dwie główne partie solowe: tytułową w *Królewnie Śnieżce* B. Pawłowskiego i Kobietę w *Sonacie na Kobietę* i *Mężczyznę* Z. Kodaly'a.

Równoległe z działalnością artystyczną i pedagogiczną realizuje zainteresowania teorią tańca, które znajdują potwierdzenia w licznych publikacjach. Ukończyła studia filozoficzne na Uniwersytecie Łódzkim pod kierunkiem prof. dr Stefana Morawskiego w zakresie estetyki tańca.

Jako choreograf zadebiutowała na scenie Teatru Wielkiego w Łodzi w sezonie 1987/88 pracą *Lament Dydony* do muzyki Henry Purcella oraz miniaturą choreograficzną *Dwa Michały* do muzyki Karola Namysłowskiego.

CZESŁAW BILSKI

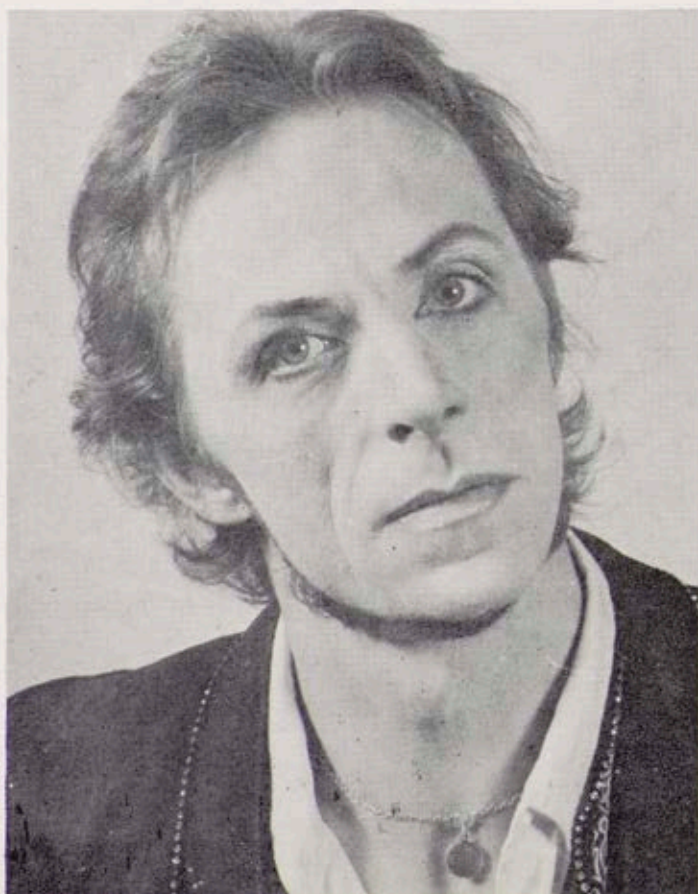
Po ukończeniu Państwowej Szkoły Baletowej im. L. Różyckiego w Bytomiu zadebiutował jako solista w Operze Śląskiej, a następnie został zaangażowany do Wrocławskiego Teatru Pantomimy Henryka Tomaszewskiego. Wkrótce stał się jednym z filarów tego zespołu, tworząc w ciągu kilkunastu sezonów szereg znakomitych postaci. Należą do nich główni bohaterowie w spektaklach: *Sen nocy listopadowej*, *Odejście Fausta*, *Menażeria Cesarzowej Filissy*, *Przyjeżdżam jutro*, *Sceny fantastyczne z legendy o Panu Twardowskim*, *Spór*, *Hamlet* — ironia i żaloba, *Rycerze króla Artura*.

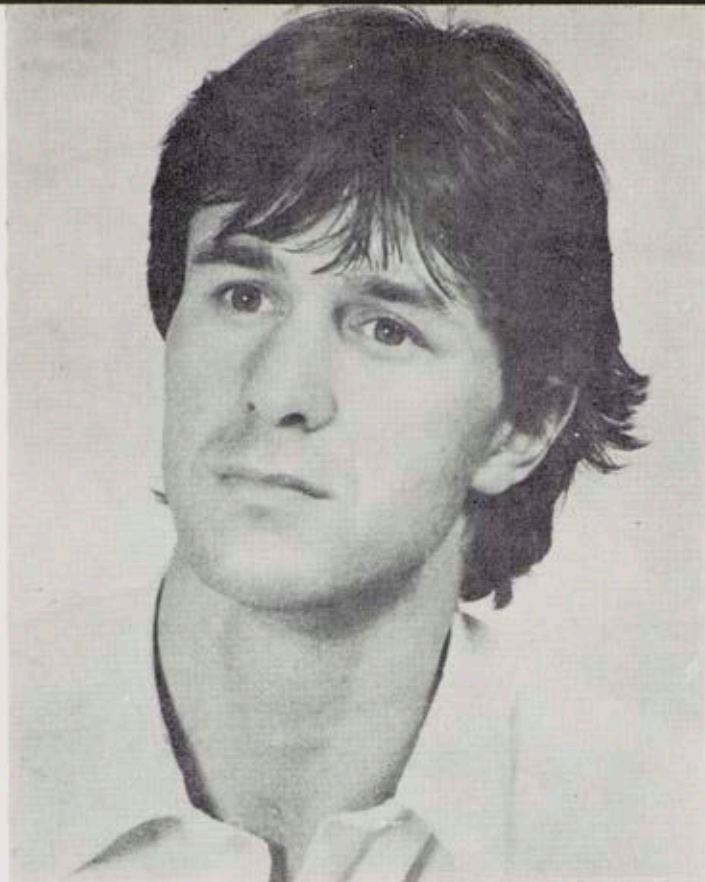
Od 1984 roku jest solistą baletu Teatru Wielkiego w Łodzi, na którego scenie wystąpił m.in. w: *Panu Twardowskim* (Mefistofeles, król Zygmunt August), *Próbie* (Przywódca prześladowców), *Don Kichocie* (postać tytułowa), *Snie nocy letniej* (Spodek), *Wolfgangu Amadeusza* (Leopold), *Kopciuszku* (Macocha).

Współpracował z Ewą Wycichowską przy realizacji spektaklu *Faust goes rock*, odtwarzając w nim również postać Fausta.

Od kilku sezonów jest także współautorem (choreografia, ruch sceniczny) przedstawień w Teatrze STUDIO w Warszawie i Państwowym Teatrze Lalek ARLEKIN w Łodzi.

Swoje zainteresowania teatrem autorskim (inscenizator, reżyser, choreograf, scenograf) zaprezentował na scenie Teatru Wielkiego w Łodzi w pracach: *Pas de trois* (na motywach „Romea i Julii” W. Szekspira) i *Chusteczka* (na motywach „Otella” W. Szekspira).

ROMAN KOMASSA

Pierwszy tancerz Teatru Wielkiego w Łodzi jest absolwentem Szkoły Baletowej w Gdańsku, finalistą Konkursu Baletowego w Gdańsku w 1982 roku i jego laureatem w 1984.

Młody i utalentowany, mający znakomite warunki sceniczne, techniczne predyspozycje do kreowania bohaterów romantycznych, jest także, dzięki bogatemu warsztatowi aktorskiemu, świetnym odtwórcą baletowych ról charakterystycznych. Świadczy o tym najlepiej bogata lista bohaterów wykreowanych na scenie przez Romana Komassę.

Są wśród nich: Armen i Giko w *Gajane*, Wroński w *Annie Kareninie*, Spartakus, Albert i Hilarion w *Giselle*, tytułowy Pan Twardowski, Don Basilio w *Don Kichocie*, Judasz w rock-balecie *Próba*, Tancerz i Obcy w spektaklu Adama Hanuszkiewicza *Karlówicz — Interpretacje*, Oberon w *Śnie nocy letniej* i Zwiastun Śmierci w *Wolfgangu Amadeuszu* — baletach Graya Veredona, Jagon w *Chusteczce* i *Śmierć w Pas de trois* — pracach Czesława Bilskiego, a także główne postacie w baletach Ewy Wycichowskiej: *Stabat Mater* i *Harnasie Szymanowskiego*, *Święto wiosny* Strawińskiego, *Faust goes rock* z muzyką zespołu The Shade. Ostatnie role Romana Komassy to przygotowany w Polskim Teatrze Tańca Pietruszka Strawińskiego w choreografii Andrzeja Glegolskiego i Sultana w *Szeherazadzie* Rimskiego-Korsakowa w choreografii Michaiła Fokina w Teatrze Wielkim w Łodzi.

Roman Komassa jest także bohaterem dwóch filmów baletowych z choreografią Ewy Wycichowskiej: *Harnasie* w reżyserii Jacka Szmita i *Polonez* w reżyserii Grzegorza Lasoty.

Laureat Artystycznej Nagrody Młodych im. St. Wyspiańskiego, otrzymał także Medal im. L. Wójcickowskiego dla najlepszego tancerza.

PROGRAM WIECZORU

Część pierwsza

SEN ZAMORDOWANY

(na motywach „Makbeta” W. Szekspira)

inscenizacja, reżyseria,

choreografia i scenografia — **CZESŁAW BILSKI**

współpraca choreograficzna — Małgorzata Śladysz

współpraca scenograficzna — Jadwiga Misztur

o b s a d a:

Makbet — JAROSŁAW SOŁOWIANOWICZ

Lady Makbet — HANNA HADRYCH

Tanatos — KAROL URBAŃSKI

Banco — ARKADIUSZ GOŁYGOWSKI

Strażnicy — JAROSŁAW BIERNACKI,

PIOTR CHOJNACKI,

TOMASZ JAGODZIŃSKI,

JAROSŁAW SYCIK

Część druga

DEDYKACJA

muzyka — Marek Błaszczyk (debiut kompozytorski)

choreografia i scenografia — **ROMAN KOMASSA**

współpraca scenograficzna — Jadwiga Misztur

t a ń c z ą: TOMASZ JAGODZIŃSKI, JERZY RUMAK,
KAROL URBAŃSKI

DIALOG I

muzyka — Richard Strauss (fragment poematu „Śmierć
i wyzwolenie”)

choreografia i scenografia — **ROMAN KOMASSA**

współpraca scenograficzna — Jadwiga Misztur

t a ń c z ą: ANNA KRZYŚKÓW, ROMAN KOMASSA

TILL EULENSPIEGEL

balet do jednoimiennego poematu symfonicznego i pieśni
„Frühling” z cyklu „Vier letzte Lieder” Richarda Straussa.

inscenizacja i choreografia — **MARIA WÓJCICKA**

scenografia — Tomasz Sobczak

o b s a d a:

Till	—	TOMASZ DEMBCZYŃSKI JAN ŁUKASIEWICZ KRZYSZTOF STARCZEWSKI
Kolombina	—	HANNA GRAJETA
— Panna		MARIA WÓJCICKA LUIZA ŻYMELKA
Arlekin	—	JAN ŁUKASIEWICZ KRZYSZTOF PABJAŃCZYK
Pantalon	—	KAROL URBAŃSKI
Pierrot	—	JAROSŁAW BRZYSKI TADEUSZ KOPEĆ
Niania	—	ZOFIA WILCZYŃSKA

Elita dworska, dziewczęta, orszak Panny: ANNA GRUSZKA,
BEATA BROŻEK, GRAŻYNA BŁASZCZYK, JOLANTA
HENKE, HANNA GRAJETA, MARZENA OLSZEWSKA,
LUCYNA WOJNOWSKA, MARIA WÓJCICKA, LUIZA
ŻYMELKA.

Elita dworska, chłopcy, orszak Panny, żołnierze: JAROSŁAW
BRZYSKI, ADAM GRABARCZYK, MACIEJ FELIŃSKI,
JAN ŁUKASIEWICZ, TADEUSZ KOPEĆ, KRZYSZTOF
PABJAŃCZYK, JAROSŁAW SYCIK, KAROL URBAŃSKI.

Repertuar baletowy Teatru Wielkiego w Łodzi

Adolphe Adam / Jarosław Piasecki
GISELLE

Ludwik A. Minkus / Witold Borkowski
DON KICHOT

Ludomir Różycki / Janina Niesobka
PAN TWARDOWSKI

Bogdan Pawłowski / Witold Borkowski
KRÓLEWNA ŚNIEŻKA

Sergiusz Prokofiew / Irina Fokina
KOPCIUSZEK

Jan S. Bach, Gabor Presser / Antal Fodor
PRÓBA (rock-balet)

The Shade / Ewa Wycichowska
FAUST goes rock

Felix Mendelssohn Bartholdy / Gray Veredon
SEN NOCY LETNIEJ

Wolfgang A. Mozart / Gray Veredon
WOLFGANG AMADEUS

Mieczysław Karłowicz / Adam Hanuszkiewicz,
Ewa Wycichowska
KARŁOWICZ — INTERPRETACJE

Mikołaj Rimski-Korsakow / Michaił Fokin
SZEHerezada

Claude Debussy / Wacław Niżyński
POPOŁUDNIE FAUNA

Igor Strawiński / Ewa Wycichowska
ŚWIĘTO WIOSNY

Fot.: Chwalisław Zieliński
Nakład — 1000 szt.
Cena — 100 zł
Druk: OD, zam. 270/89 D-5/755